

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJSIH DOGODKOV —

Ameriški bojni helikopter poškodoval iransko fregato, ki je polagala podvodne mine v Zalivu nedaleč od otoka Bahrejna

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je bojni helikopter ZDA, ki sodeluje v ameriškem spremljanju kuvejskih tankerjev po Perzijskem zalivu, opazil iransko fregato, ko je le-ta polagala podvodne mine nedaleč od otoka Bahrejna, a v mednarodnih vodah. Do incidenta je prišlo sredi noči, vendar je helikopter opremljen z napravami, ki omogočajo zanesljivo opazovanje aktivnosti tudi v nočnem času. Po poročilih danes zjutraj, je neka ameriška ladja rešila skupino 10 iranskih mornarjev, med katerimi je nekaj ranjenih in sta dva menda v življenjski nevarnosti. Štirje Iranci so izgubili življenje. Vsi člani posadke so v ameriških rokah. Ameriški mornarji so prišli na iransko ladjo in baje našli deset min, ki jih Iranci niso imeli prilike polagati. Prva iranska reakcija na napad je, da je bila napadena ladja tovorna ladja in je imela kot tovor le hrano. Po poročilih iz Pentagona, je bila ladja močno poškodovana in onesposobljena za nadaljnjo plovbo.

Fred Hoffman, Pentagonov predstavnik za tisk, je branil napad na iransko ladjo kot dovoljeno po mednarodnem pravu in tudi po navodilih, ki jih imajo za take slučaje ameriške bojne sile, angažirane v Zalivu in okolici. Iranska ladja je bila namreč v mednarodnih vodah in je polagala mine v krajih, kjer se nahajajo civilne tovarne ladje in tankerje. Bilo je prvič, da so ZDA neposredno opazile Iranec sredi polaganja min. Marlin Fitzwater, tiskovni predstavnik Bele hiše, je povedal novinarjem, da so ZDA že ponovno svarile Iranu, da bodo takoj in močno reagirale v obrambo ameriških in drugih ladij. Včerajšnji napad na iransko ladjo je bil primer takega reagiranja, je dejal Fitzwater.

Včeraj so iranske patrolni čolni napadli angleški tanker kakih 20 milj daleč od Bahrejna. Tanker so obstreljevali s strojnimi in manjšimi raketami. V napadu je bil ubit mornar, več jih je pa bilo ranjenih.

V Washingtonu sedaj razmišljajo o možnih iranskih reakcijah na incidentu v Zalivu. Nekateri menijo, da bodo iranski odgovorili z novim valom terorizma zoper ameriške državljane in objekte po svetu. Drugi pravijo, da bodo Iranci skušali organizirati teroristične akcije v ZDA samih. Take možnosti imajo, ker živi v ZDA več Irancev in so nekateri pristaši Homeinijevega režima. FBI je namreč javno priznal, da so njegovi agenti že infiltrirali nekatere pro-Homeinijeve skupine v ZDA. FBI pa ne more potrditi, da ve za vse take skupine.

Danes zjutraj je vodja iranskega parlamenta Hašemi Rafsandžani dejal, da bo Iran odgovoril na napad in da bo Američanom žal, da so Iran napadli.

Reagan govoril na zasedanju Združenih narodov — Zahteval sankcije zoper Iran, ako Iran ne pristane na premirje

NEW YORK, N.Y. — Včeraj je predsednik Ronald Reagan prišel v Združene narode in govoril na zasedanje generalne skupščine tega mednarodnega telesa. Reagan je zahteval od Irana, da takoj in brezpogojno pristane na resolucijo o premirju v iransko-iraški vojni, ki jo je bil izglasoval Varnostni svet ZN 20. julija. Irak je resolucijo že sprejel, Iranci pa jo odklanjajo, ker zahtevajo, da ZN proglasi Irak za povzročitelja vojne. Reagan je dejal, da ako Iran ne bo že da-

nes resolucijo sprejel — danes bo na zasedanju generalne skupščine namreč govoril iranski predsednik Ali Khamenei —, bi morali ZN odobriti svetovno embargo zoper prodajo orožja Iranu. Predsednik je pozval tudi Sovjetsko zvezo, naj se pridruži aktivnostim v prid diplomatske rešitve iransko-iraške vojne. Sovjetski zunanji minister Edvard Ševardnadze je bil v dvorani med Reaganovim govorom, vendar ni nič reagiral.

Ko je Reagan govoril v ZN, ni še bil obveščen o incidentu v Zalivu, ko je ameriški helikopter streljal na iransko ladjo.

Papež končal drugi obisk v ZDA — Zelo utrujen od naporenega potovanja — Zadnjič v ZDA? — Preveč materializma v ZDA

RIM, It. — Papež Janez Pavel II. se je vrnil v Vatikan zelo utrujen in tudi malce razočaran nad njegovim 12-dnevnim napornim pastoralnim obiskom v ZDA. Množice, ki so papeža sicer navdušeno sprejele v vseh krajih, ki jih je obiskal, vendar niso bile tako velike, kot so organizatorji obiska pričakovali. Papež je med obiskom dobil vtis, da je v ameriški družbi preveč materializma in je o tem govoril skoro v vsakem javnem nastopu. Janez Pavel II. je tudi slišal kritične pripombe od raznih predstavnikov ameriških katoliških organizacij, ki med drugim zahtevajo večjo vlogo za ženske, več pravic oz. statusa za homoseksualce ipd. Med najbolj svetlimi točkami papeževega obiska je bilo srečanje v Portlandu, Ore. z 12.000 mladimi katoličani in tudi srečanje v San Franciscu s skupino bolnikov AIDS. Papež je tudi bil navdušen s srečanjem s 5000 Indijanci v Fort Simpsonu v severozahodni Kanadi.

Dobro poučeni viri v Vatikanu menijo, da je bil ta obisk papežev zadnji v ZDA. Prvič je bil na obisku l. 1979, ko je obiskal severna ameriška mesta, v katerih je sicer zelo veliko katoličanov, tokrat pa se je mudil v južnih in jugozahodnih državah, kjer živi sorazmerno malo katoličanov.

— **Kratke vesti** —

Washington, D.C. — Včeraj so pričali pred senatnim pravosodnim odborom posamezniki, sicer dobro znani in spoštovani, ki nasprotujejo potrditvi Roberta Borka za člana Vrhovnega sodišča. Postopek bo trajal precej časa in je izid v senatu še vedno nejasen. Dobro poučeni viri vedo povedati, da ako bo senat Borka zavrnil, bo predsednik Reagan imenoval na to mesto republikanskega senatorja Orrina Hatcha, ki je celo konservativnejši od Borka.

Washington, D.C. — Demokratiški sen. in predsedniški kandidat Joseph Biden je zopet v defenzivi, tokrat zaradi neresničnih izjav o svoji šolski karieri. Pred meseci je Biden pred kamerami trdil, da je bil kot študent prava eden najboljših v celem svojem letniku, dejstvo pa je, da je bil eden najslabših. Trdil je še, da je bil edini, ki je dobil polno štipendijo, resnica pa je, da je dobil le manjšo štipendijo. Povedal je, da so bili so-rodniki rudarji v nekem pennsylvanijskem premogovniku, v resnici pa je bil nek sorodnik premogovniški inženir. Politični analitiki menijo, da bo Bidenova kandidatura dokaj kratkotrajna.

Sacramento, Kalif. — Dr. Jonas Salk, ki je našel cepivo zoper bolezen polio, je sedaj odkril cepivo, ki je baje učinkovito zoper AIDS virus. Prvi poskusi na ljudi se bodo začeli januarja. Cepivo, tako upajo, preprečuje, da dobi človek AIDS bolezen.

Iz Clevelanda in okolice

Kosilo Oltarnega društva—

To nedeljo bo letno kosilo Oltarnega društva pri Sv. Vidu. Kosilo bodo delile v šolskem avditoriju med 11.30 in 1.30 pop. Cena kosilu je \$6, za otroke do 12. leta pa \$3. Vstopnice bodo na voljo pri vходу v dvorano. Kosilo se bo tudi lahko vzelo domov. Pridite!

Ob 75-letnici—

Cerkveni pevski zbor Lira pri Sv. Vidu bo praznoval svojo 75-letnico dne 18. okt. s koncertom ob treh pop. v cerkvi sv. Vida.

Novi grobovi

Stanley J. Zabka

V nedeljo, 20. sept., je v St. Vincent Charity bolnišnici po kratki bolezni umrl 61 let stari Stanley J. Zabka s Fuller Ave. v Wickliffu, prej pa na E. 65 St., rojen v Clevelandu, mož Carolyn, roj. Lovrin, oče Linde, Nancy Christopher, Stanleyja, Kathleen Brasdovich in Jeanne Berzin, 6-krat stari oče, brat Johna, Andrewa in Richarda, zaposlen pri Bailey Controls zadnjih 14 let, član in bivši predsednik Očetovskega kluba pri Sv. Vidu, DNIJ pri Sv. Vidu in drugih organizacij. Pogreb bo iz Želetovega zavoda na E. 152 St. jutri, v sredo, v cerkev sv. Vida dop. ob 10. in od tam na pokopališče Vernih duš. Nocoj ob 7.30 bo v pogrebni kapeli vodil molitev rožnega venca č.g. William Jerse.

Elizabeth K. Valencic

Včeraj je umrla Elizabeth K. Valencic, rojena Sockach, žena Franka, mati Franka ml., Thomasa, Josepha, Matthewa in Johna, 8-krat stara mati, sestra Mary Mulgew, Molly Makuc in Matthewa. Pogreb bo iz Brickmanovega zavoda na 21900 Euclid Ave. v četrtek, 24. sept., v cerkev sv. Felice dop. ob 9.30, od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo nocoj od 7. do 9. ter jutri, v sredo, pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

William Glavac

V četrtek, 17. septembra, je v Cleveland Clinic po dolgi bolezni umrl 63 let stari William Glavac z Wilkes Lane, Richmond Hts., rojen v Clevelandu in pred leti živeč na Addison Rd., mož Elsie, roj. Mauko, oče Williama in Luann, sin Jerryja (pok.) in Anne (r. Saje) Glavac, brat Ann Zadnik in Raymonda, lastoval in vodil 15 let Glavac Sheetmetal and Roofing, nato bil zaposlen do svoje upokojitve l. 1984 pri Foster Inc. Sv. maša je bila v ponedeljek, 21. sept., ob 7. zv. v cerkvi sv. Paskala Bajlonskega. Pogreb je bil v oskrbi Želetovega zavoda na E. 152 St.

Tarok turnir to nedeljo—

Slovenska pristava prireja to nedeljo popoldne ob dveh na svojih prostorih Tarok turnir. V petkovi A.D. smo napočno navedli, da bo turnir 27. okt. Vsi tarokaši, ženske ali moški, ter navijači so vsi vljudno vabljeni to nedeljo na SP.

Romanje v Frank, Ohio—

Spominsko romanje k Žalostni Materi božji v Frank, Ohio, ki ga vsako jesen prireja društvo SPB Cleveland, je preteklo nedeljo v vsakem oziru izredno lepo uspelo. Romanje je pripeljalo sedem avtobusov, eden od teh je bil iz Windsorja, Kanada, a še več romarjev je prispelo s svojimi avtomobili. Glavni maševalec je bil škof dr. Edward Pevec, somaševalo je 5 duhovnikov. Bralec beril Miro Odar, je v uvodni besedi nazorno nakazal pomen te spominske sv. maše za vse žrtve vojne in komunistične revolucije, prav tako sta potem v pridigi poudarjala namen tega romanja p. Fortunat Zorman iz Lemonta in škof Pevec. K izrednemu uspehu in lepem razpoloženju je pripomogel krasen sončen dan, da so se romarji mogli po opravljenih pobožnostih sprostiti v prijateljskem pogovoru v lepi naravi.

Koncert Tržaškega okteta—

V Clevelandu bo v nedeljo, 11. oktobra, nastopil s celovečernim koncertom Tržaški oktet iz Trsta, Italija. Koncert se bo pričel ob 5.30 pop. in sicer v veliki dvorani Slov. nar. doma na St. Clair Ave. V petkovi A.D. bomo o koncertu in oktetu poročali, zaenkrat ste naprošeni le, da si rezervirate ta dan za izjemen večer slovenskega petja.

Koline—

Klub slovenskih upokojenecv Slovenske pristave vabi v soboto, 3. oktobra, na SP na koline. Serviranje krvavic in drugih kuhinjskih dobrot bo od 5. ure dalje. Pridite!

Prenova farne dvorane—

Kmalu se bo pričela prenova farne dvorane pri Sv. Vidu, ki bo stala \$137.000. Predvideni so novi skladišni prostori in prostor za premakljive klopi, nova stranišča v sedanjih skladišnih prostorih in zidanje dovoza za invalidske vozičke pri cerkvi. Že najavljene prireditve v dvorani se bodo vršile tekom popravil oz. gradnje.

VREME

Spremenljivo oblačno danes z možnostjo dežja. Najvišja temperatura okoli 65° F. Deloma sončno jutri, z najvišjo temperaturo okoli 69° F. V četrtek zopet nekaj sonca, z najvišjo temperaturo okoli 72° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec - Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian EditorAmeriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche

AMERICAN HOME SLOVENIAN OF THE YEAR 1987 - PAUL KOSIR

NAROCNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece
Kanada:\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece
Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25

Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 - year; \$18.00 - 6 mos.; \$15.00 - 3 mos.

Canada:

\$42.00 - year; \$27.00 - 6 mos.; \$17.00 - 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$18.00 - year; Kanada: \$22.00 - year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home

6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

Published every Tuesday and Friday except the first 2 weeks in July and the week after Christmas.

No. 70 Tuesday, September 22, 1987

O razmerah v današnji Sloveniji

I.

Bralcem tega lista je znano, da je imel urednik v prvih dneh tega meseca obiskat primorske rojake in tudi Slovenijo, ker je bil povabljen za enega od letošnjih govornikov na vsakoletnem srečanju na Dragi. O tem je bilo v A.D. poročilo, danes pa objavljamo sliko, posneto med predavanjem. Tako v številnih osebnih srečanjih s primorskimi rojaki, kot z rojaki, ki so na Drago prišli — nemalo teh letos iz Slovenije same —, ter po dveh krajših obiskih Slovenije, tako primorskih krajev kot Ljubljane in njene okolice, sem dobil nekaj vtisov o razmerah v Sloveniji in Jugoslaviji, ki jih bom v naslednjih tednih podal bralcem. Bil je to moj prvi obisk Slovenije od l. 1977.

V središču pozornosti je bila tiste prve septembrske dni seveda afera v zvezi z bosanskim agroživilskim podjetjem »Agrokomerc«. Kot smo že poročali, je to podjetje, doma v Veliki Kladuši v BiH, izdalo menice v vrednosti najmanj 256 milijonov dolarjev, ki pa so bile brez denarnega kritja. Afera je prišla na dan in nastal je največji finančni škandal v Jugoslaviji v zadnjih letih. Še danes ga razvozlajo, po *Wall Street Journalu* iz 14. septembra izvedemo, da je že bilo izključenih iz komunistične partije 42 ljudi, podpredsednik jugoslovanske države (prihodnje leto bi bil postal enoletni predsednik) Hamdija Pozderac, predstavnik BiH v najvišjem državnem vodstvu, je odstopil, priprt je vodja Agrokomerca Fikret Abdić, do svojega padca član centralnega komiteja partije v BiH, in menda nekaj drugih oseb. Kot kaže, je denarno najbolj oškodovana ravno Slovenija, kjer so slovenske banke kupile omenjene sedaj nič- ali malo vredne menice za denar, ki so ga v Agrokomercu vložili v razne gradnje. Na ta način je to podjetje, z njo pa občina Velika Kladuša oz. BiH prišlo do praktično prostega dotoka novega kapitala, to preko tistega, ki ga Slovenija itak mora pošiljati vsako leto v BiH kot »nerazvito« republiko. Kajti malo je verjeti, da bodo slovenske banke in slovenska podjetja, ki so sprejela Agrokomercove menice, kdaj dobila nazaj svoj denar. Da bi Slovenija za vsoto, za katero je bila v aferi oškodovana, zmanjšala svoj letošnji prispevek v federacijski sklad za nerazvite, o tem menda ni govora. Nekaj pohvale je od javnosti dobil predstavnik partizanske stare garde France Popit, ko je dejal o aferi, da ni tako presenetljiva, ker je pač splošno znano, da »vsi Bosanci kradejo«. Drugi bivši partizan, uredniku osebno znan, je pa dejal enemu mojih sogovornikov glede današnjih razmer v Sloveniji in Jugoslaviji, da se zaradi tega, kar se zdaj dela v državi, ni on šel v gozd. Čeprav nisem tega osebno od njega slišal, vem, da je citat zanesljiv in se tudi sklada z drugimi, podobnimi izjavami, ki sem jih slišal od različnih ljudi in da tudi predstavlja splošno gledanje širšega kroga ljudi v Sloveniji.

Čut nezadovoljstva s sedanjimi razmerami je tako očiten, da ga mora opaziti vsak tudi površen opazovalec. Ni pa res, vsaj jaz tega nisem videl, da bi ljudje v Sloveniji stradali ali živeli v nemogočih osebnih razmerah. Posledice večletnega padanja življenjskega standarda so vidne, čutijo jih — zopet moj

V šolo in na izlet na Koroško

CENTEREACH, N.Y. - Bolj šola kot izlet je bil namen učnja slovenskega jezika, jezika naših prednikov. Štiri tedne je trajalo, zadnja dva tedna v juliju in prva dva v avgustu. Poleg staršev in tudi starih staršev, je organizacijsko in gmotno za izvedbo tega tečaja podvzela Liga slovenskih Amerikancev.

Odziv študentov je bil iz vseh krajev ZDA in Kanade, še iz daljne Arizone in Kalifornije. Največ pa iz krajev kot so Toronto, Boston, Chicago, Milwaukee, New York in Syracuse. Šolali in stanovali smo v Modestovem domu Mohorjeve družbe, kjer so prav po materinsko skrbeli za nas. Dopoldne šola, popoldne izleti.

Potovali smo v vse smeri narodne zibelke: iz Celovca v prestolico Slovenije Ljubljano, v Trst in Gorico, v Maribor na grob škofa Slomška, in tudi smo počastili grob sv. Heme v Krki. Obiskali smo Vrbo, Prešernovo drago vas domačo, preko Bleda in Bohinja pa h »krstu pri Savici«. Peš na sv. Višarje, Ptujsko goro in k Mariji Pomagaj na Brezje. In še in še.

Zadnje štiri dni je bilo namenjenih obisku sorodnikov. Sestra Sandi se je z mamo in sorodniki podala na morje v Portorož. Jaz pa da vidim z vrha Triglava vso lepoto gora. Imel sem srečo. Gorski vodnik in plezalec Jože, sorodnik med sorodniki, se je pravi čas vrnil iz Himalajev. Rad je ustregel moji želji in me sprejel v varstvo. Pet se nas je zbralo. Noč smo prespali v koči pod vznožjem Triglava. Ob petih zjutraj smo naskočili severno steno in v pet in pol urah priplezali na vrh. Res, mogočnost gora in lepote okrog po dolinah se vidi z vrha. Po daljšem oddihu smo se po gamsovi stezi spustili v dolino Bohinjskega jezera.

Dober učitelj mi je bil Jože. Skozi mi je dal nasvete, kateri klin zdaj primi, katere skale se oprimi, in kam stopi, da sprožiš kamen, ki je lahko usoden za plezalca pod teboj. Hvala Ti, Jože!

Hvaležni smo Ligi slovenskih Amerikancev, Modestovemu domu, profesorjem in

vtis — predvsem mlajši ljudje. Ti se prvič srečujejo s takimi problemi, njih starši se pa še spominjajo veliko hujših časov prva desetletja po vojni in seveda mnogokrat tudi medvojne razmere. Starejši imajo torej mirnejšo reakcijo na gospodarsko zaostajanje kot njih otroci. V težavah so tudi mnogi upoko-jenci in taki sicer še zaposleni, ki pa nimajo dodatnih dohodkov iz popoldanskega dela itd.

Kraje, ki sem jih obiskal in sem jih od blizu poznal že od šestdesetih let, so veliko bolj obljudeni, kot so bili še pred desetimi leti. Značilnost tistih let je še danes značilnost: povsod nove gradnje, bodisi nove hiše bodisi povečevanja že stoječih hiš. Ko sem privozil v vas na Krasu, kjer je bil moj pokojni oče doma, in jo poznam za vsako zgradbo takorekoč že iz prvega obiska l. 1954, sem šel kar naprej in skoro prišel v naslednjo vas, toliko je v zadnjem desetletju novih gradenj. Razmere so sicer posebne zaradi prisotnosti v vasi in Košanski dolini enega največjih perutninarstev podjetij v Sloveniji, vendar je bil napredek viden. Redki se namreč sedaj ukvarjajo tudi delni čas s kmetijstvom, čeprav mnogi lastujejo vsaj nekaj dokaj rodovitne zemlje. Tudi živine v hlevih skoro ni več — v

(dalje na str. 4)

Tečajniki zbrani pred Predjamskim gradom

Slovenski mladinci, ki so se udeležili tečaja slovenskega jezika pod sponzorstvom Lige slovenskih Amerikancev in Mohorjeve družbe, so imeli priložnost obiskati številne bisere slovenske kulture in dediščine. Med take bisere gotovo spada tudi edinstveni Predjamski grad nedaleč od Postojne in svetovno znane Postojnske jame.

spremljevalcem ter vsem, ki so kaj pripomogli, da se je zamilsel šolanja izvedla.

Iskrena zahvala gre Mohorjevi družbi za možnost bivanja

in šolanja. Sprejeli ste nas med svoje. V upanju in želji, da se bo kaj takega iz leta v leto ponovilo, pozdravlja

Marko Bugar

»Fantom na vasi za desetletnico«

(O jubilejnem koncertu Fantov na vasi smo že poročali, omenili pa tudi, da je »Fantom« v priznanje spregovoril tudi inž. Simon Kregar iz New Yorka. Sledijo besede, ki jih je izrekel na koncertu. Ur.)

Ohranjanje slovenske dediščine v svetu ima različne oblike. Ko rečemo »v svetu« pomislimo tole: ko so v poldrugem stoletju odhajali naši ljudje preko mej domovine — pa naj je bil kašipot delo in kruh ali pa razumevanje in svoboda — so v veliki večini izbrali našo deželo, ki spoštuje dostojanstvo človeka. V tej deželi je razmah slovenskih sposobnosti daleč presegel naše število v svetu in domovini. To se je zgodilo in to se godi zato, ker smo ohranili slovenska sidra: vero v Stvarnika, pridnost, preprostost, roko v pomoč. Katera pa so bila in so tista ognjišča, ob katerih se je ogrel človek in potrdil in utrdil zavest porekla, jezik, poznavanje zgodovine, zemlje in stvaritev slovenskega duha?

Prvo ognjišče je svetišče, v katerem smo molili in molimo slovensko. Danes, ko vesoljna Cerkev privzema v svoje bogoslužje materinščine vsega sveta

in časti Stvarnika z običaji vseh narodov, ni razloga, da ne bi imeli v naši deželi slovenskih cerkv. Saj rečemo, da je naša dežela pluralistična. Odvisno bodi le od nas.

Drugo ognjišče je naša pesem, posebej narodna pesem, ko grebemo za koreninami svojih usod. Naš narod je prepesnil v melodije dragotine svojih ustvarjalcev, posebej ti- ste, ob katerih so se oglasile strune v naših srcih. Od Prešerna in Slomška do Župančiča in Balantiča. ... Luna sije, kladvo bije trudne, pozne ure že ... Preljubo veselje, oj, kje si doma ... Kamen še ta kamen v vodi se obrne, le mladost se moja nikdar več ne vrne. In Balantič:

*Oblaki diše kot ciklamni,
bori neba so temni zaliv,
v njih potopljene kot kamni
so ptiči, tiho padajo v sen.
Ne najdem domov in poln
sem medu
kakor žametna drobna
čebela,
rumene roke so od prahu,
nazaj ga bom stresel med
rože.*

Mar ni to podoba Fantov na vasi? Iz prepolne slovenske duše stresajo med nas lepote besede in pesmi.

Prevzeli so ime Fantje na vasi. Poglejmo v polpretekli čas. Ko so polegale tenje po ozarrah, ko so potihnili zvono- vi za Ave Marijo, ko so bili večerni lonci prazni in kruh pokrit in miza pogrnjena za zajtrk, ko se je dan nagnil v noč, so zapeli fantje na vasi in razgrnili steze v blažene sanje. Takrat je legel božji mir na slovensko krajino.

Dragi Fantje na vasi! Ko bo prenehal hrušč potrošniške družbe, ko bo prst spet črna in vodé neskalsene, ko ne bo več nasilja nad razumom človeka, takrat se bo spet vrnil božji mir na slovensko krajino. V tem meddobju ohranjajo Fantje na vasi, kar nam je naj- (dalje na str. 3)

Fr. Bruno Korošak ofm

Sedanje stanje cerkvenih postopkov za beatifikacijo

SLOMŠKA IN BARAGA

(Govor med frančiškanskim delom čičaške slovenske radijske ure 14. avgusta 1987)

Kljub vsem našim napakam in nepopolnostim nas nebeški Oče tako ljubi, da nam ne zau- pa samo pisane besede o naši pravi sreči, ampak nas tudi po- ziva, da naše življenje po veri drugim konkretno ponazorimo in ga nanje prenesemo. Razen tega v vseh dobah in v vseh ča- sih izbira ljudi, ki to življenje po veri bolj globoko pojmuje- jo, dejansko izvajajo ter s tem druge odvrtaajo od napačnega razumevanja in preveč člove- škega razlaganja božjih napot- kov. Taki svetli kažipoti so svetniki.

Kadar koli verno božje ljud- stvo postane trdno prepričano, da je nekdo iz njegove srede zares prav razumel Kristusov nauk in po njem tako živel, da postane drugim svetli vzor živ- ljenja po božji volji, se obrne h krajevnemu škofu in ga za- prosi, da bi ga postavil za zgled vernemu krščanskemu občestu. Škof pa po pravici odgovarja, da so najsvetlejši in najbolj zanesljivi zgledi pra- vega krščanskega življenja sve- ti apostoli, sveti mučenci in drugi že od nekdanj priznani svetniki, kakor na primer sv. Frančišek in sveta Elizabeta, čeprav seveda nima nič proti novim zgledom apostolske go- rečnosti, če se le da pred cer- kvenim sodiščem tudi neopo- rečno dokazati. Verniki in škof si nato izberejo vsak svo- jega advokata in prične se so- dni postopek, kjer morajo ver- niki po svojem zakonitem za- stopniku dokazati, da je pre- dlagani svetniški kandidat dal novi zagon vsemu krščanske-

mu življenju in njihovi srenji. Ti dokazi se torej nanašajo

— na življenje in delovanje svetniškega kandidata

— na vse njegove spise

— na dejstvo, da so ga pa- metni in razsodni ljudje sma- trali za svetnika vse do današ- njega dne

— in da so se mu po njegovi smrti pa vse do danes verniki priporočali v molitev v svojih stiskah in nadlogah.

Tako Baragove kakor Slom- škove spise so škofijskim sodi- ščem prve stopnje zastopniki vernikov že v celoti predložili in tudi dokazali, da iz njih veje pravi svetniški duh. Te dokaze so na sodišču druge stopnje v Rimu že priznali za juridično neoporečne.

Tako za Barago kakor za Slomška so verniki na sodišču prve stopnje že dokazali, da je njuno življenje in delovanje bilo v vsakem pogledu vzorno. Tako za Barago kakor za Slomška pa je sodišče druge stopnje zahtevalo še naknadne dokaze in nekatera pojasnila. Za Barago so ta pojasnila že pripravili, toda v angleščini, in jih bo treba sedaj prevesti bo- disi v uradni cerkveni jezik, v latinščino, bodisi v italijanšči- no. Advokat vernikov upa, da bo ta prevod dokončan že pri- hodnje leto, in da bo s tem pot do skorajšnjega proglašenja svetnikom našega Baraga, morda že čez tri leta.

Glede Slomška je dobršni del pojasnil in dokazilnih listin že pripravljen v italijanščini, manjkajo samo še dokumenti, ki se nanašajo na zadnjih 14 let njegovega škofovanja.

DRAGA 1987 — Ta slika je bila posneta 4. sep- tembra 1987, med predavanjem, ki ga je imel urednik Ameriške Domovine. Posnetek nam je posredoval g. Vinko Levstik, lastnik »Palace«

hotela v Gorici, katerega gost je bil urednik A.D. ves teden bivanja na Goriškem. Posnetek je odstopil urednik Katoliškega glasu, g. Jože Jurak. Udeležba je bila velika, vreme krasno.

Za Barago so pričevanja razsodnih ljudi o njegovi sve- tosti že vsa zbrana, prevedena in tudi predložena sodišču druge stopnje; isto velja o ne- pretrganem prepričanju verni- kov do izredne moči njegove priprošnje pri Bogu, kar doka- zuje 65 pravih čudežev iz vseh 5 delov sveta, od katerih pa mora sodišče druge stopnje iz- brati in znova preiskati vsaj 4.

Glede Slomška še niso bila zbrana vsa pričevanja razso- dnih ljudi o njegovi svetosti in tudi ne dokazi o nepretrganem zaupanju preprostih vernikov v moč njegove priprošnje. Ta- kih čudežev, ki bi jih lahko predložili sodišču druge stop- nje, je komaj 4 ali 5. Če torej kdo ve o čudežnih ozdravlje- njih po Slomškovi priprošnji, naj o tem čimprej obvesti svo- je dušne pastirje ali pa Patre Frančiškane v Lemontu.

Zažiganje dinarjev

Zažiganje jugoslovanskega denarja, ki res ni veliko vreden, je postalo zadnje čase pri- ljubljeno početje tujih turistov v Jugoslaviji. Prednjačijo tisti iz ZR Nemčije, so pa tudi taki iz ZDA. Tako je prišlo do za- žiganja v Umagu v Istri in na Reki. Zakon predvideva kazen do 60 dni zapora, toda sodniki so se v obeh primerih odločili za denarne kazni (80.000 in 60.000 dinarjev) ter za takoj- šen izgon iz države. Ameriški dolar je sedaj vreden okrog 800 dinarjev.

Fantom na vasi...

(Nadaljevanje s str. 2)

dražje: našo besedo prelito v pesem.

Deset let, ko se je vihrava mladost umaknila zrelem le- tom, deset let neskončne požr- tvovalnosti, deset let razdaja- nja, deset let prilivanja vodé na slovensko rast. Takole bodo rekli ljudje, ko nas ne bo več in ko bo marsikaj, kar hra- nimo v slovenskih skrinjah, utonilo v pozabi: O, tista bla- žena leta, ko so prepevali po Ameriki Fantje na vasi!

Ukrajinska Cerkev ni več Cerkev molka

Leta 1596 je v kraju Brest Litovsk (vzh. Poljska) prišlo do unije-združenja ukrajinske Cerkve vzhodnega obreda, ki je do tedaj spadala pod patri- arh iz Bizanca, z Rimom. Ta unija se je izkazala za zelo tr- dno in je tekom stoletij niti carski režim v Rusiji ni mogel zatreti.

Kar ni uspelo carjem, je sto- ril z nasiljem Stalin leta 1946. V ukrajinsko mesto Lvov, ki je od 1918 do 1939 spadal pod Poljsko, in v katerem je imel sedež vrhovni poglavar unijat- skih Ukrajincev, imenovan višji nadškof, je dal sklicati sinodo ukrajinske Cerkve, ki sta jo vodila dva škofa Ukra- jinca, katera pa sta bila že pra- voslavna. Ta vsiljena sinoda je razglasila unijo v Brest Litov- sku za neveljavno in si silo uniatsko Cerkev priključila moskovskemu pravoslavnemu patriarhatu. To se je tem laže zgodilo, ker je Stalin dal že pred lažno sinodo v Lvovu za- preti tamkajšnjega višjega nadškofa in metropolita Josifa Slipyja in ga poslal v kazensko taborišče. Na posredovanje papeža Janeza XXIII. ga je Hruščev leta 1963 spustil na svobodo, tako da je mogel priti v Rim.

Še preden pa je bil Slipy- j aretiran, je slednji posvetil za škofa redemptoristovskega redovnika Sternuka Weliczko- ja, ki je tako postal prvi tajni škof ukrajinske Cerkve v pod- zemlju. Leta 1973 je bil tudi on izgnan in je umrl leta 1978 v Kanadi, a mu je uspelo po- svetiti tri nove škofo.

Leto dni pred svojo smrtjo

je metropolit Slipy, ki je med- tem postal kardinal, ob dvaj- setletnici svojega izгона iz Sovjetske zveze izjavil, da sedaj v Ukrajini deluje deset tajnih škofov. Dva od njih sta se te dni razkrila s tem, da sta podpisala posebno »zajavo«, izjavo, ki je bila 2. avgusta le- tos izročena sovjetski vladi.

V tej izjavi se terja ponovna uzakonitev Cerkve v Ukrajini. Poleg škofov Pavla Vasylyka in Ivana Semedija je izjavo podpisalo še 23 duhovnikov, devet redovnic in 174 laikov. Sovjetski vladi jo je izročil znani ukrajinski katoliški opo- rečnik Josif Terelja, ki ga je Gorbačov nedavno pomilostil. Do tedaj je bil na prisilnem delu v Sibiriji.

Podobno izjavo je prejel tudi papež Janez Pavel II. V njej ga podpisniki pozivajo, da podpre »z vsemi možnimi sredstvi« legalizacijo ukrajinske Cerkve. To izjavo je sv. očetu predal višji nadškof in Slipyjev naslednik Myroslav Lubachivsky, rezidencialni nadškof v Lvovu, ki pa je pri- siljen živeti v Rimu.

Izjava, nekaj pogumnega že sama po sebi, pa je obenem dokaz, da je ukrajinska Cer- kev, čeprav v podzemlju, živa in polna življenjske sile. Tri milijone in pol vernikov se čuti povezane z Rimom in s svojimi škofi, ki jih pa Apostolski se- dež zavoljo posebnih razmer ni mogel uradno imenovati.

V izjavi je tudi povedano, kaj je dalo povod za ta doku- ment. So to nove okoliščine, ki

(dalje na str. 4)

V BLAG SPOMIN

25. OBLETNICE SMRTI
NAŠE LJUBLJENE, NIKOLI
POZABLJENE MATERE
IN STARE MATERE

ANNE MIVEC

ki nas je za vedno zapustila
22. septembra 1962.

Hvala naša dobra mama,
vso ljubezen ste nam dala,
vse moči in vse skrbi.
Rajski mir, nebeška sreča,
naj bo Vaša v večnosti!

Vedno žalujemo:

sinova Frank Grdanc
in John Mivec
hčerki Mary Kaucnik
in Anna Mivec

Cleveland, 23. sept. 1987.

V BLAG SPOMIN OB DEVETI
OBLETNICI SMRTI MOJEGA
LJUBLJENEGA MOŽA,
NAŠEGA OČETA, STAREGA
OČETA, BRATA, SVAKA,
STRICA IN TASTA,
KI JE UMRL
6. SEPTEMBRA 1978.

ANTON ŽUPANČIČ

S cveticami Ti grob krasimo
in molimo za dušni mir,
da enkrat srečno se združimo,
tam, kjer je večne sreče vir!

Žalujemo:

Rozalija, roj Gabriel — žena;
sin in hčerke z družinami.
Cleveland, O., 22. septembra 1987.

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

1053 E. 62. cesta 431-2088

— V družinski lasti že 82 let. —

Zdravnik svetuje:

Zdravila v nosečnosti

Največja želja sleherne bodoče matere je, da bi rodila zdravega otroka. Zato sodobna ženska med nosečnostjo namenja kar največ pozornosti svojemu telesu in spremembam. Že zgodaj se posvetuje z ginekologom, morda obiskuje materinsko šolo, a avtogenim treningom in ustreznimi vajami se pripravlja na porod brez bolečin, skrbi za primerno prehrano, bogato z beljakovinami in vitamini in podobno.

Če v tem času zbolijo, se običajno zateče k zdravniku splošne medicine, ki jo tudi sicer zdravi. Njegova dolžnost je, da bolezen čimprej spozna in jo nemudoma prične zdraviti. Pri tem se kajpada ves čas zaveda, da gre za dva bolnika: za mater in njenega otroka. Zato mora še skrbneje pretehtati, katero zdravilo bo predpisal, da nebi ogrozil ne matere in ne ploda. Po eni strani bi namreč lahko z opustitvijo nujno potrebnega zdravila škodoval materi in s tem otroku, po drugi pa so učinki nekaterih zdravil na zarodek pogosto še premalo znani, da bi jih z mirno vestjo predpisal bolni materi.

Resnici na ljubo moramo povedati, da vseh snovi, ki bi utegnile škoditi, niti ne poznamo. Spomnimo se samo na pred leti zelo tragično zgodbo z zdravilom talidomid, ki je botroval rojstvu več tisoč poškodovanih otrok.

Še posebno previdni moramo biti pri jemanju zdravil v zgodnji nosečnosti, ko se zarodek šele oblikuje. Napačno je misliti, da je posteljica ovira za vsakovrstne strupe in zdravila, saj vemo, da mnogi lahko obidejo posteljico in škodijo plodu. Ker sodita mednje tudi alkohol in nikotin, ki se jima številne ženske tudi v nosečnosti nočejo odreči, nekaj besed o tem.

Ne glede na to, ali dim inhalirajo ali ne prehaja v krvni obtok matere in njenega otroka, pospešuje utripi otrokovega srca in zožuje krvne žile v posteljici, zato do otroka prihaja manj krvi in hranljivih

snovi, kot jih potrebuje. Otroci kadilk so zato manj težki kot otroci nekadilk. Kajenje po četrtem mesecu nosečnosti je nemalokrat vzrok za splav oziroma prezgodnji porod. Pri kadilkah je več mrtvorojenih ali defektnih otrok pa tudi smrtnost novorojenčkov je večja.

Z alkoholom ni mnogo boljše. Vedeti je treba, da je alkohol tekoča oblika droge z наркотиčnim učinkom, katere nevarne doze za nosečnico ne poznamo. Presnova alkohola pri nekaterih nosečnicah je taka, da ga organizem ne more razgraditi v manj škodljive presnovke, zato bi lahko rekli, da pije otrok skupaj z materjo.

A vrtnimo se k zdravilom. Doslej povedano bi moralo zadostovati za osnovno ugotovitev, namreč da je uporaba zdravil za odpravljanje vsakršnih, često vsakdanjih težav med nosečnostjo lahko nevarna. Nevarnost je še večja, če jih nosečnica uporablja po svoji presoji, ker so pri roki ali ker ji je tako svetovala sosedka ali znanka. To velja tudi za na videz nedolžna zdravila, kot so: aspirin, kombinirani praški proti glavobolu in drugim bolečinam, odvajala in podobno.

Razumna nosečnica bo torej svoje bolezenske težave zaupala zdravniku. Ta bo med zdravili izbral najbolj učinkovito, obenem pa za mater in plod nenevarno. Nosečnica je dolžna vestno izpolnjevati zdravnikova navodila glede uporabe zdravil in ga takoj opozoriti na vse nenavadne pojave, ki jih je zaznala (glavobol, vrtoglavico, bruhanje itd.). Vesten zdravnik je bo razložil tudi, zakaj ji je predpisal določeno zdravilo in kakšne učinke si od njega obeta. Ker so med nosečnostjo najpogostejše prehladne bolezni in obolenja sečil, ki jih zdravimo največkrat z antibiotiki ali sulfonamidi, o njih nekaj besed.

Antibiotike v nosečnosti lahko uporabljajo, kadar je

KOLENDAR

društvenih prireditev

SEPTEMBER

27. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu ima vsakoletno kosilo v farnem avditoriju.

27. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis., priredi Vinsko trgatavo v Parku. Kosilo z zabavo in plesom.

OKTOBER

3. — Klub upokojencev Slovenske pristave priredi »kolone« na SP. Serviranje krvavic,

potrebno, vendar ne vseh. Tetraciklini na primer se nabirajo v zobnih zasnovah nerojenih otrok in lahko izzovejo kasnejšo rumeno obarvanost zob pa tudi upočasnjeno rast kosti. Največkrat uporabljamo penicilin in njegove sintetične in polsintetične izpeljance s širokim spektrom delovanja na številne bolezenske klice. Veljajo za zanesljive in nevarne.

S sulfonamidnimi preparati pogosto zdravimo obolela sečila. Zanje velja, da jih moramo nehati uporabljati teden do štirinajst dni pred porodom. Pomirjeval v nosečnosti ne uporabljamo, razen v tehničnih primerih, kar velja tudi za uspavala.

Ni namen tega pisanja segati v podrobnosti. Zadostovalo bo in doseglo svoj namen, če bodo bodoče matere zaznale svarilo v njem in pravilno ukrepale, preden bodo nepremišljeno segle po kakem zdravilu.

Dr. Valter Koser
Naš delavec, 7/8, 1987

Ukrajinska Cerkev

(Nadaljevanje s str. 3)

zadnje čase prihajajo pri preurejanju sovjetskih struktur do izraza, obenem pa tisočletnica pokristjanjenja ukrajinskega ljudstva. Vendar je kardinal Lubachivski tudi malce zaskrbljen: »Ne vem, v koliko je ozračje kljub »perestrojki« in »glasnosti« (odprtosti) naklonjeno takim zahtevam.«

Tisočletnica pokristjanjenja ruskega naroda, ki naj bi se prihodnje leto praznovala v Moskvi, pa povzroča med ukrajinskimi katoličani več nevolje kot odobravanje, kajti gre za obletnico, ko je bilo pokristjanjeno ukrajinsko ljudstvo, ne pa rusko. Zato so ukrajinski katoličani proti, da se slovesnosti v Moskvi udeleži tudi Vatikan. Od 21. do 30. septembra se bo 16 od 21 ukrajinskih katoliških škofov, ki delujejo po svetu, zbralo v Rimu, da pod vodstvom kardinala Lubachivskega priredijo svojo posebno sinodo. Na sinodi bodo poleg o položaju Cerkve v domovini razpravljali tudi kako proslaviti omenjeno tisočletnico pokristjanjenja in to kot različico proslav v Moskvi.

jk (Kat. glas)
27. avg. 1987

riževih klobas in pečenic od 5. ure dalje.

11. — Koncert »Tržaškega okteta« iz Trsta, v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 5.30 pop.

11. — »Prijatelji SND na St. Clair Ave. priredijo »brunch« v SND, od 11.30 do 3.30 pop.

11. — Društvo »Kras« št. 8 ADZ priredi večerjo, program in ples ob 75-letnici društva, v Slov. domu na Holmes Ave. Pričetek ob 3. pop.

17. — Tabor DSPB Cleveland prireja svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Za ples in zabavo igrajo Veseli Slovenci.

17. — Glasbena Matica priredi jesenski koncert z večerjo in plesom v SND na St. Clair Ave.

18. — Občni zbor Slovenske pristave.

18. — Slovensko umetnostno združenje ima razstavo in prodajo v SDD na Recher Ave.

25. — Slomškov krožek priredi kosilo v šolski dvorani pri Sv. Vidu.

25. — Slovenski dom na E. 80 St. priredi pečenje školjk.

31. — Slovenski dom za ostarele praznuje 25-letnico z banketom in sporedom v SND na St. Clair Ave.

NOVEMBER

7. — Štajerski klub priredi martinovanje v avditoriju pri Sv. Vidu. Pričetek ob 7. zv. Igrajo Veseli Slovenci.

8. — Mladinski pevski zbor Kr. št. 3 SNPJ ima jesensko prireditev z večerjo in koncertom v SDD na Recher Ave.

14. — Belokranjski klub priredi martinovanje z večerjo in plesom v SDD na St. Clair Ave. Igra Tony Klepec orkester.

14. — Pevski zbor Jadran ima svoj jesenski koncert z večerjo in plesom, v SDD na Waterloo Rd. Igra Joey Tomsick orkester.

28. — Ameriška Dobrodelna Zveza praznuje 77-letnico z banketom in plesom v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

DECEMBER

6. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis., priredi miklavževanje v dvorani sv. Janeza Evangelista.

12. — Društvo sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ ima božičnico v družabni sobi avditorija pri Sv. Vidu. Pričetek ob 2. pop.

Complete Works of
IVAN CANKAR

Collectors' item. - Hard to come by. Best offer over \$150. Write to: 639 Broadway, New York City, 10012 or call (212) 475-0450.

(x)

FEBRUAR

28. — Slov. šola pri Sv. Vidu postreže s kosilom v farni dvorani. Serviranje od 11.30 do 1.30 pop.

MALI OGLASI

Part-Time Help Needed

To care for elderly man in Euclid area — cooking, giving medication, light housekeeping. Call 481-5371 between 6 and 7 p.m.

Za oskrbo ostarelega moža

Iščejo osebo za oskrbo ostarelega moža v Euclidu, delni čas — kuhanje, dajanje tablet in lažja gospodinjska dela. Kličite 481-5371 med 6. in 7. zvečer.

(70-71)

FOR SALE

Euclid. 4 bdrm one owner home. 2 blocks from St. Robert Church. Walk to all shopping. 5 rooms dn. and 2 up, plus lge rm w/fireplace. Owner broker. 731-3322.

(70-71)

FOR RENT

5 rooms, dn. E. 67 St. off Superior. Elderly persons. Call 881-7485 after 6 p.m.

(70-73)

Apt. for Rent

Lake Shore, E. 185th area. Modern, very large 1 bdrm apt. Appliances & air cond. Garage available. No children & no pets. Lease. 338-3205.

(x)

General Office Accounting Co. Full-time. Bookkeeping, typing, filing, 10-key adding machine. Must speak Slovenian or Croatian. 881-5158.

(x)

FOR RENT

4 rooms, up. E. 156 St., off Waterloo Rd. Call 481-3762.

(69-70)

FOR RENT

3 room apt., up. 1 adult. St. Mary's area. Call 541-4748 or 473-3443.

(69-70)

Dental Assistant Needed

4 days a week. Ability to speak Slovene or Croatian preferred, but not necessary. For interview, call 431-6644.

(x)

SEWER NEEDED

Full-time, sewing furniture slip covers on Power machines. Will train. Call between 8 a.m. and 4 p.m.

486-2310

(67-70)

Help Wanted

Cleaning Lady. Euclid area. 481-2824.

(67-70)

Hiše barvamo zunaj in znotraj. Tapeciramo. (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalne ter tudi druga zidarska in mizarska dela.

Lastnik TONY KRISTAVNIK
Pokličite 423-4444

(x)

O razmerah v današnji Sloveniji

(Nadaljevanje s str. 2)

hlevih so zdaj razni kmetijski in drugi stroji in drugo, v glavnem nekmetijsko orodje. Precej podobnega sem opazil tudi v ljubljanski okolici, nekako od Vrhnike do Horjula in naprej do Dobrove in Viča. Za mlajše ljudi, posebej tiste, ki imajo že svoje družine, je položaj težji, tu posebej za tiste, ki nimajo finančne in drugačne (stanovanjske, npr.) pomoči od staršev. Od mlajših sem slišal tudi večkrat o vedno večjih razlikah v gmotnem položaju »boljših« slojev v primerjavi z manj bogatimi.

Ljudje, s katerimi sem govoril na Dragi in na raznih drugih srečanjih v Gorici in tržaški okolici, ter v Sloveniji sami, so potrjevali, da je slovenska družba — tudi uradna — bolj odprta zadnja leta, vendar nisem od njih slišal pričakovanja ali upanja o kakem sprejemljivem izhodu iz gospodarske in politične krize, ki je zajela slovensko republiko in celotno Jugoslavijo. Izraziteje sem to občutil v Sloveniji sami, ker je bilo splošno mnenje mojih sogovornikov, da bi mogla vsaka sprememba le poslabšati razmere, ne jih pa izboljšati. Šlo je v mojih očeh za nekaj fatalizem, pesimizem, o bodočnosti, vse pa združeno z nekim negativnim upanjem, da bi se stvari vsaj ne obrnile še na slabše.

(dalje ta petek)

Rudolph M. Susel

Kanadska Domovina

Dr. V.J. Bratina:

RUDJER JOSIP BOŠKOVIĆ, S.J.

Ob dvestoletnici njegove smrti

UVOD

TORONTO, Ont. — Že dolgo časa ne zbiram več poštinih znamk, vendar me kaka izredna izdaja poštne uprave še vedno pritegne. Tako npr. dopisnica izdana v ZDA v spomin velikega slovenskega misijonarja Friderika Barage. Pred kratkim sem prejel pošto iz Slovenije in pogled mi je obstal na novi znamki: Rudjer Bošković, 1711 — 1787. Seveda, letos je dvestoletnica njegove smrti; popolnoma sem na to pozabil!

Kdor je bil Rudjer Bošković? Zakaj naj bi se ga celi dve stoletji po njegovi smrti še spominali? Rudjer Josip Bošković (v latinščini Rogerius Josephus Boscovich) se je rodil l. 1711 v Dubrovniku. Torej ni bil Slovenec, pač pa pripadnik Slovincem najbližjega naroda, to je hrvaškega. Bil je brez dvoma največji hrvaški mislec in eden največjih mislecev v vsej zgodovini človeštva. Udeleževal se je, da naštevam kar po abecedi, kot arhitekt, arheolog, astronom, diplomat, duhovnik, filozof, fizik, geodet, graditelj, jezuit, matematik, pesnik, teolog, univerzitetni profesor, itd. Bo kdo pomislil: »Razumemo, Jack of all trades, master of none«! Popoln nesmisel, bil je mojster vseh teh strok, v nekaterih absolutni mojster. Tolika je bila Boškovičeva genialnost.

Kot arhitekt je npr. raziskoval problem razpok na kupoli, velikanski kupoli, največje cerkve na svetu, bazilike sv. Petra v Rimu; raziskal je tudi trdnost apside v isti cerkvi. Cesarica Marija Terezija je želela njegovo mnenje v zvezi z restavracijo dvorne knjižnice na Dunaju. V Parizu so ga prosili za statične račune o nosilnosti stebrov v cerkvi sv. Genovefe.

Ob priliki potovanja v Konstantinopol je kot arheolog raziskoval domnevne razvaline starodavne Homerjeve Troje.

Astronomiji je posvetil velik del svojega življenja, o tem pričajo številne razprave, ki jih je spisal o tem predmetu. Ko so se jezuiti odločili, da bodo v Breri pri Milanu zgradili moderno zvezdarno z najnovejšimi instrumenti, je ta načrt izvedel prav Bošković. V Breri je tudi umrl l. 1787, pokopan pa je v Milanu v cerkvi S. Maria Podone.

Za Dubrovniško republiko, ki je bila, čeprav formalno pod turškim protektoratom, praktično neodvisna republika, je opravljal različne

diplomatske posle v drugih državah in deželah. V nekem sporu je zastopal italijansko mesto Lucca, ki mu je v zahvalo podelilo plemstvo. Spor je bil s pokrajino Toscana.

V Papeški državi — takrat je bil papež še svetni poglavar precej obširne države — je izmeril dve stopinji poldnevnik med Rimom in Riminijem in izdelal nov zemljevid države. Na njegovo pobudo so izmerili poldnevnik tudi drugje, tudi v Severni Ameriki, najprej v državi Pennsylvanija. To geodetsko delo je tudi publiciral in ustvaril moderno geodezijo. Važnosti merjenja meridianov se vsak zave, ko pomisli na Greenwich meridian in Greenwichov standarden čas. Dovolj naštevanja!

O Boškoviću sem v mlajših letih vedel bore malo. Toda je že tako nanoslo, da sem nekoč v Zagrebu imel do odhoda letala par uric časa in me je noga kar sama vodila v prvo knjigarno. Samo še en sam izvod Boškovičevega najbolj pomembnega dela z naslovom: »Theoria Philosophiae Naturalis« (Teorija filozofije o naravi, ali prirodi) so imeli. Ta knjiga, pisana v latinščini, je izšla v več izdajah. Prva je dunajska iz l. 1758, druga izdaja je izšla v Benetkah l. 1763, tretja, dvojezična, to je z angleškim prevodom, 1922 v Londonu, četrta, v angleščini l. 1966 v ZDA — še nikoli nisem te izdaje videl, niti ne vem, kdo jo je izdal — in peta l. 1974 v Zagrebu. Ta zadnja ima še posebno vrednost, ker prinaša faksimile beneške izdaje na eni strani vzporedno s hrvaškim prevodom na drugi.

Izraz »Philosophia naturalis« v Boškovičevi dobi ni pomenil filozofije v današnjem smislu, ampak fizikalne znanosti in v manjši meri tudi biološke vede, toda s filozofskimi prijemi. Ker so uporabljali tudi izraz »Physica«, tudi Bošković, za fiziko v ožjem smislu. Spomnili se boste morda, da je veliki angleški fizik Isaac Newton (1642—1727) spisal l. 1687 pomembno delo: »Philosophiae Naturalis Principia Mathematica« (Matematske osnove filozofije narave, ali prirode). Angleške univerze, pa tudi kanadske, še danes tradicionalno podeljujejo uspešnim kandidatom naslov: Philosophiae Doctor, ali Ph.D., ne pa D.Sc.(ience) kot v ZDA ali Dr. Ing. kot v Evropi.

BOŠKOVIČEVA TEORIJA

velikega krščanskega misleca Avguština) v klenem Sovretovem jeziku in v prav monumentalni likovni opremi velikega slovenskega arhitekta Plečnika, ki je izšla v Ljubljani l. 1932.

Res, Boškovičeva latinščina, prav tako kot Newtonova, ali Kopernikova, ali latinščina znanstvenikov tiste dobe sploh, ni klasična latinščina kakega Cicerona ali sv. Avguština, ki je pisal tako lep jezik, da se bere kot poezija. V srednjem veku je prevladala močno poenostavljena in preprosta latinščina, v kateri je govoril in pisal izobraženi svet. Danes je v znanosti tak jezik angleščina, tudi močno poenostavljena z vedno istimi frazami, in za ves svet velja, da je jezik znanosti angleščina.

Torej, tako »oborožen« z znanjem fizike, latinščine in še hrvaščine, saj sem veliko let študiral v Zagrebu, sem upal, da bom Boškovičovo knjigo igraje obvladal. Toda knjiga je

izredno težko branje.

Obsega 524 odstavkov na 247 straneh in je razdeljena na tri dele: Teorija sama, Aplikacija teorije na mehaniko, in Aplikacija na fiziko. Ima še Dodatek, Metafizika, ki je v knjigi dobesedno »za« (meta) fiziko, kot je bila v tisti dobi navada. Ta Dodatek vsebuje dve razpravi: »De anima« (O duši) in »De DEO« (O Bogu). Sledita še dve razpravi dodani kot Dopolnilo: »O prostoru in času« in »O prostoru in času, kakor ju mi spoznavamo«. Celotna knjiga obsega tako 320 strani.

Ker je Bošković redovnik-jezuit, je bilo potrebno še odobrenje cerkvenih oblasti, nekak »Imprimatur« ali »Nihil obstat«. Odobrenje je dal Gio(vanni) Paolo Zapparella, generalni inkvizitor Svetega Oficija v Benetkah, kjer je knjiga izšla. Mislim, da se ne motim, če sklepam, da je »generalni inkvizitor« malo vedel,

— DOM LIPA —

TORONTO, Ont. - Slovenski starostni dom na 52 Neilson Dr. v Etobicoke odpira vrata prvim stanovalcem!

Septembrsko sonce obseva s poševnimi žarki svežo travnato preprogo, položeno ob novi stavbi, ki v pravokotni obliki zavzema zemljo ob robu doline. Prostorna vozna pot nas od sprednjega dvorišča vodi okrog dvonadstropnega poslopja na spodnjo teraso, odkoder se odpre pogled po obširnem vrtu, ki se ob meji zemljišča spušča k potoku. Dolina s potokom se odpira v zeleni pas, last mestne občine, ki daje Domu Lipa prijetno, mirno okolico in občutek bivanja v prosti naravi.

Dom Lipa je polnopravna slovenska ustanova, zgrajena po najnovejših predpisih ministrstva za zdravje in socialno skrbstvo ter po zakonih občine Etobicoke. Dosedaj Dom Lipa (Slovenian Linden Foundation) ni prejel nobene državne ali pokrajinske denarne podpore ali posojila. Preko \$1,300.000 je v tej ustanovi slovenskih darov, \$600.000 je posojila. Da bo stavba popolnoma dokončana in opremljena, potrebujemo še \$1,750.000

Te številke še vedno kličejo po velikodušnosti slovenskih ljudi. Prireditve, ki jih organizira finančni odsek (vodja Lojze Babič), so en vir dohodkov. Na programu je sedaj jesenski banket. Nov način pomoči je dar \$1.000 za opremo ene sobe z imensko tablico

darovalca na vratih.

Ob tej priliki omenimo, da je g. Vinko Levstik, Gorica, Italija, daroval Domu Lipa \$1.000 U.S., kar je hvalevredno in posnemanja vredno. Tudi iz drugih delov sveta so darovi dobrodošli — saj Slovenci smo povsod doma! Vsem dosedanjim podpornikom in prijateljem Doma Lipa najiskrenejša hvala in Bog povrni!

Moderno poslopje Doma Lipa s kapelo Kristusovega vstajenja je sad dela in žrtev premnogih rojakov, ki trajni spomenik slovenske krščanske dobrotelosti in vzajemnosti, ki bo še daljnim kanadskim rodovom in našim potomcem pričal, kaj zmorejo pridne roke in krščanskim idealom zvesto srce.

Zdaj pa zares! Upravni odbor Doma Lipa obvešča vse rojake, da je začel sprejemati prijave za vstop v starostni dom. Ker bi na vsak način radi ohranili čisto slovenski značaj starostnega doma, prosimo vse, ki se za bivanje v dom zanimate, da se čimpreje prijavite. Tako boste, slovenski rojaki, vse prostore lahko sami zasedli.

Za vse potrebne informacije se obrnite na naslov:

Dr. Stane Bah,
52 Neilson Drive,
Etobicoke, Ontario,
Canada M9C 1V7
Telefon: 621-3820.

Za »Dom Lipa«,

Anica Resnik

»DOM LIPA« zasluži vso podporo vseh zavednih kanadskih rojakov — in tudi vseh Slovencev!

Dragi rojaki, potujete v Evropo?

Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italija, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvno televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejši komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba \$28.00, dvoposteljna soba \$39.00. Cenjenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija v začasno ločenem poslovanju. V PALACE HOTELU bo poskrbljeno za vaš čimprijetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak Vinko LEVSTIK:

DOBRODOŠLI!

PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63

34 170 Gorizia-Gorica, Italy; Tel.: 0481-82166; Telex 461154 PAL GO I

Kanadska Domovina

RUDJER JOSIP BOŠKOVIČ, S.J.

(Nadaljevanje s str. 5)

o čem piše Bošković; verjetno je kritično pregledal le oba podatka: O duši in O Bogu.

Bošković je pričakoval, da bo njegova knjiga povzročala težave bralcem tiste dobe in v bodočnosti — zadnji bodo imeli težave še z latinsko terminologijo — pa je na kratko povzel vodilne misli kar na treh mestih.

Najprej je to storil v Posvetilu knezu in dunajskemu nadškofu Kristoforu grofu de Migazzi. V stari Avstro-ogrske monarhiji so bili višji cerkveni dostojanstveniki tudi državni plemiči in še znani slovenski škof Anton B. Jeglič je bil uradno knez in škof. V tem posvetilu Bošković nakazuje svojo sintezo idej dveh matematikov, fizikov in filozofov, Gottfrieda Leibniza (1646—1716) in Isaaca Newtona. Sinteza ni niti prava beseda, ker Leibnizova predstava sveta z njegovimi t.i. »monadami« je več ali manj filozofska in metafizična fantazija in popolnoma nesprejemljiva, dočim Bošković govori kot pravi naravoslovni znanstvenik.

Verjetno je bil Leibniz večji matematik kot Bošković, toda ne samo v naravoslovju ampak tudi v filozofiji ga Bošković daleč prekaša. V tem posvetilu Bošković pripomni, da je njegova knjiga delo tridesetih let razmišljanja! Diplomatsko se opravičuje nadškofu, da je delo posvetil prav njemu. Pravi, da je snov, ki jo knjiga obravnava, le tolike vrednosti, da ni neprimerna krščanskemu prelatu! Takrat je namreč še veljalo načelo: Philosophia ancilla theologiae (Filozofija je služabnica teologije), torej je bila po tej lestvici vrednot fizika, ki se ukvarja z materialnim, in ne z duhovnim svetom, nekje na najnižjem klinu.

Še v drugo se potruži Bošković, da bi svoje ideje približal več ali manj neukemu bralcu v sestavku: »Ad Lectorem« (Bralcu). Omenja, da se je kolikor mogoče ogibal operacij z višjo matematiko, to je z diferencialnim in integralnim računom, da bi bila knjiga lažje razumljiva širšemu krogu čitateljev. In prav to nam dela danes težave, ker nam je komplicirana matematika bolj domača, kot pa zapleteni latinski stavki. Še avtor sam to ugotavlja, ko na nekem mestu piše: »...toda mnogo lažje je to izpeljati z integralnim računom«.

In še v tretje povzame pisatelj celotno delo v Synopsis, ki obsega kar 21 strani. Prav sistematsko in didaktično se potruži, kot pravi profesor, da bi bralca seznanil z vsebino svoje knjige.

Kaj so torej bistvene poteze Boškovićeve teorije?

Nikoli še nisem videl kake

daljše kritične analize o tej teoriji. Vem, da je bil l. 1958 v Dubrovniku Boškovićev simpozij, kjer sta med drugimi sodelovala tudi fizika, Nobelova nagajenca, Werner Heisenberg in Niels Bohr. Razmeroma nizka naklada zagrebške izdaje Boškovićeve knjige v faksimile, 2000 izvodov, nakazuje, da le še malo ljudi bere original v latinščini in je zanje latinščina v resnici mrtev jezik. Zase bi rekel, da poedine strani Boškovićeve knjige še razumem, čeprav s težavo, sinteza celotnega dela mi pa uhaja.

Bošković je bil za tiste čase silno načitan, verjetno prednost jezuitskega reda z zelo izobraženimi redovniki in z zavidljivo založenimi knjižnicami. Poznal je dela fizikov, astronomov, matematikov in filozofov. Omenja predvsem Leibniza in Newtona, dalje MacLaurina, Keplerja, Arhimeda, Maupertuisa, Eulerja, Benjamina Franklina, Galilea, Huygensa, LaGrangea, itd.

Čuti se povsem enakopravnega tem znanstvenikom, tudi Newtonu, in čeprav večina soglašja z njim in naravnost propagira njegove razmeroma nove ideje, se tudi razhaja z njim ali ga dopolnjuje. Da se ne bo preveč razvleklo, le sem in tja kaka drobtinica iz obširnega Boškovićevega opusa. Citati so prirejeni po latinskem originalu, prevod je prost.

Metodologija naravoslovnega znanstvenika.

Takole piše in še poudari: »Nikoli mi ni ugajala in nikoli mi ne bo ugajala uporaba končnih vzrokov v raziskovanju narave.« In na drugem mestu: »...ali je to svoboden zakon Avtorja narave, ki upravlja vsa gibanja po zakonih, ki jih je postavil po svoji volji, o tem ne izprašujem in to nam ne bo pomagalo odkriti prirodnih pojavov...« V dveh stavkih pravi »Credo« izkustvenega znanstvenika, ki je obenem velik filozof in teolog, in še član jezuitskega reda.

Kaj pomeni »končni vzrok« v raziskovanju narave? Nekje v prejšnjem dopisu sem že omenil, da je veliki ruski dramatik in pisatelj ter zdravnik A.P. Čehov to lepo ilustriral takoj v prvih stavkih svojega potopisa: »Iz Sibiri«. Pisatelj izprašuje svojega voznika: »Očego u vas v Sibiri tak holočno?«, nakar mu ta odgovori kratko: »Bogu tak ugodno!« Mogoče teološko pravilen odgovor, mogoče filozofsko pravilen, toda »...to nam ne bo pomagalo odkriti prirodnih pojavov«. Še danes je dovolj zmede ob tem vprašanju.

Bošković o sončnem sistemu in Vsemirju.

Takole piše: »Pa se je tako

npr. toliko stoletij verovalo... da se more s pomočjo čutov dokazati, da Zemlja stoji in, da se Sonce in zvezde premikajo. Filozofi pa vedo, da je treba to vprašanje drugače rešiti in ne s pomočjo čutov, ki ne morejo ugotoviti, ali smo nepremični mi z Zemljo vred, zvezde pa se premikajo, ali, da se premikamo mi in Zemlja, zvezde so pa nepremične.«

Bošković uporabi kot ponazorilo relativnosti gibanja primeru ladje, ki se oddaljuje od obale. Prav isto primeru najdemo pri zagovorniku Kopernikovega heliocentričnega sistema Galileju v pismu iz l. 1613 svojemu učencu Benedettu Castelliju, in še prej je uporabil to primeru kardinal Roberto Bellarmino, ki je bil pa zagovornik Ptolemajevge geocentričnega sistema.

Za razumevanje tiste dobe je zanimivo, kako previdno se Bošković izraža: »...Filozofi pa vedo...«, čeprav je to leto 1758, Newtonovo fundamentalno delo pa je izšlo že l. 1687, torej pred 70 leti! Toda uradno so bila Galilejeva in Kopernikova dela še na Indexu prepovedanih knjig, veljala je seveda ta prepoved bolj za nauk, kot za branje knjig. Vatikan se gotovo ni bal, da bi široke ljudske množice prebirale Kopernikovo delo »De Revolutionibus«, saj je še veliko težje branje kot pa Boškovićevega knjiga.

Ni povsem jasno, ali ga »Generalni inkvizitor«, ki je Boškovićevo knjigo odobril, in pa »Visoko sodišče eksekutorja proti blasfemiji«, ki je odobritev registriralo, namenoma ali v nevednosti prezrla, da je Bošković, ko zagovarja Newtona in Keplerjeve zakone, v nasprotju z uradnim vatičanskim stališčem. Jezuiti sami, iz vrst katerih je izšlo veliko števil slavnih astronomov, so bili zaradi tega uradnega stališča v veliki zagati, saj so predobro vedeli, da je Ptolomejev sistem nemogoč in da je Kopernikov sistem že davno sprejet v znanstvenem svetu. Končno so bila Galilejeva in Kopernikova dela umaknjena z Indexa l. 1822 na pritisk vatičanskega astronoma L. Setteleja.

Kardinal Bellarmino, ki se je v Galilejevi zadevi tako nesrečno znašel na zmotnem stališču, je bil tudi jezuit in zelo izobražen. Npr. njegova obsodba protestantske angleške kraljice Elizabete I. je prvi biser duhovitosti! Papež Pij XI. ga je 1930 razglasil za svetnika in njegov god smo praznovali pred kratkim, 17. kima. Več podatkov o tem kontroverznem možu dobite v tretji knjigi »Leto svetnikov« (Zadruga katoliških duhovnikov, Ljubljana 1972). In pa

pež Leon XIII. je v okrožnici »Providentissimus Deus«, izdani l. 1893, sprejel v l. 1633 obsojene Galilejeve poglede glede razlage sv. pisma kot uradni nauk Cerkve!

Dalje piše Bošković: »Nekateri ... odgovarjajo, da se Vsemirje razprostira v neskončnost... Toda jaz mislim, da pri dejanskih stvareh absolutna neskončnost ne eksistira«. In še: »Nikakor ne priznavam neskončnosti v naravi ali v razprostranosti, niti neskončno majhnega...« Kako jedrnat izraženo, in to je l. 1758!

Boškovićeve nauke o materiji.

Znova in znova se vrača avtor na bistvo materije. Zdi se, da je prav ta nauk o materiji eden tistih velikih korakov v spoznavanju sveta, ki Boškoviću zagotavlja nesmrtnost. Toda povzeti njegovo teorijo v par stavkih je nemogoče.

Takole npr. pravi: »...dokazujem, da nas narava pripelje do homogenosti in ne do heterogenosti elementov...« Bi pomenilo, da npr. baker in zlato sestavljajo isti osnovni elementi. In tako se danes tudi uči!

»...smatram, da v naravi ne eksistira nikakršno mirovanje...« Zopet točno; niti pri absolutni ničli gibanje ne preneha.

»Materija se sestoji iz povsem enostavnih, nedeljivih, neraztegljivih (neraztezni?) točk, ki so oddaljene ena od druge...pa povezane s silami, ki so privlačne ali odbojne in, katere zavise od razdalje...« Bošković uporablja izraz »punctum« (točka), kar naj bi verjetno pomenilo najmanjši delec materije. Medsebojne sile so komplicirane, mogoče »Boškovićeve« sile.

»Z nobenim dokazom ni mogoče potrditi, da se materija razteza kontinuirano in, da

se ne sestoji iz povsem nedeljivih delcev, ki so med seboj ločeni po gotovi razdalji...«

»...razpravljam o tem, kako je možno, da neraztegljive točke oddaljene ena od druge ustvarijo trdno, združeno maso z lastnostmi, kot jih poznamo po izkustvu.«

Posebno značilni so stavki: »Iz moje teorije, ki trdi, da so temeljni elementi materije enostavni in neraztegljivi, nujno sledi, da se ne dajo deliti. Po mojem mišljenju materija, ki dejansko eksistira, predstavlja skupek točk, katerih število je končno. Torej je možno te skupke deliti, toda ne na več delov, kot je število točk, ki tvorijo to maso, ker noben delec ne more vsebovati manj kot eno teh točk... Preko te meje ni mogoče... Ko dosežemo dimenzije, ki so manjše od oddaljenosti dveh točk, bi nadaljna delitev sekala prazen prostor, ne pa snovi.«

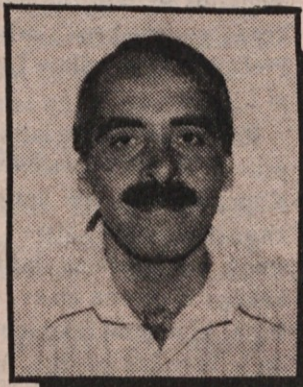
Leto je šele 1758, pa se skoro ne moremo ubraniti analogije z moderno atomsko in subatomske fiziko. Je zanimivo, s kakšnim prepričanjem zatrjuje Bošković, da se točke ne dotikajo med seboj, ker bi to bilo proti njegovi teoriji, ampak, da je med njimi prazen prostor, v katerem delujejo sile. Kot bi imel pred seboj sliko materije v modernem smislu, ko je vsa masa atoma v neznatnem jedru (punctum?, točka?) in v še bolj neznatnih elektronih, vmes pa je ogromen prazen prostor, v katerem delujejo sile. Delitev bi res sekala prazen prostor, saj so potrebni nevtroni in statistična sreča, da zadenemo in razbijemo jedro.

»Še en stavek: »...nobena končna sila ali brzina ne more doseči, da bi razdalja med dvema točkama povsem izginila,

(dalje na str. 8)

JOSEF'S HAIR DESIGN

Introducing Patrick

SPECIAL
INTRODUCTORY
OFFER

20% OFF

All-Styling

Services

OFFER GOOD WITH PATRICK ONLY thru Sept. 30
5235 Wilson Mills Rd., Richmond Hts., Ohio

461-8545

461-8544

Vladimir M. Rus Attorney - Odvetnik

6411 St. Clair (Slovenian National Home)
391-4000

(FX)

Imenik slovenskih društev

Slovene Organization Roster

WATERLOO SLOVENIAN
PENSIONERS CLUB

President: Louis Jartz
1st Vice Pres.: Frank Slejko
2nd Vice-Pres.: Ann Kristoff
Sec.-Treas.: Steve Shimits,
18050 Lake Shore Blvd., Apt. 107,
Euclid, OH 44117, Tel. 531-2281
Rec. Sec.: Helen Vukcevic
Auditing Comm.: Frank Bittenc, Ann
Kristoff
Planning Comm.: Alice Bozic,
Ann Kristoff, Frank Bittenc, Steve
Shimits, Cecelia Wolf
Slov. and Eng. Publicity: Cecelia
Wolf, Ann Kristoff, Helen Vukcevic
Fed. reps.: Louis Jartz, Steve Shi-
mits, Frank Greg; Frank Bittenc;
alternate: Cecelia Wolf
Hall Reps.: Frank Slejko, Louis
Prebevsek
Slov. Home for Aged Reps.: Alice
Bozic, Tony Silc, Tony Sturm
Head Cook: Millie Bradac

SLOVENE PENSIONERS CLUB
NEWBURGH—MAPLE HEIGHTS

President: John Taucher, Tel.
663-6957
Vice-Pres.: Mary Zivny
Sec.-Treas.: Josephine Rezin,
15701 Rockside Rd., Maple Hts.,
OH 44137, Tel. 662-9064
Rec. Sec.: Donna Stubljer
Auditors: Louis Champa, Frank
Urbancic, John Perc
Monthly meetings are held the
fourth Wednesday of each month,
at 1 p.m., alternating at the Slove-
nian Natl. Homes on E. 80 St. and
5050 Stanley Ave., Maple Hts.

American Slovene Pensioners Club
of Barberton, Ohio

President: Vincent Lauter
Vice-Pres.: Joseph Yankovich
Sec.-Treas.: Jennie B. Nagel,
245 - 24th St., N.W., Barberton,
OH 44203 — Telephone: 1-216-
825-6227 or 825-2267.
Rec. Sec.: Angela Polk
Auditors: Frances Smrdel,
Angela Misich, Mary Kovacic
Substitute: Josephine Platner
Fed. Reps.: Theresa Cekada,
Angela Polk, Frances Smrdel, Jose-
phine Platner, Jennie B. Nagel; alter-
nate Mary Kovacic
Meetings every first Thursday of
the month at 1 p.m. in the Slovene
Center, 70 - 14th St., N.W., Barber-
ton, Ohio

Progressive Slovene
Women of America

SUPREME BOARD

President: Florence Unetich
1st Vice-Pres.: Joyce Plemel
2nd Vice-Pres.: Josephine Tom-
sic
Fin. Sec.: Millie Bradac
Rec. Sec.: Emily Starman
Corr. Sec.: Hildegard Kazen
Treasurer: Marie Plevnik
Auditors: Jennie Zaman, Vida
Zak, Frances Mauric, Josephine
Skabar, Wilma Tibjash
Educ.-Welfare: Cecelia Wolf,
Olga Pozar, Rose Gorman, Helen
Vukcevic, Caroline Lokar.
Historian: Joanna Jadrich
Editor: Agnes Elish

CIRCLE 1

President: Frances Mauric
Vice Pres.: Sophie Matuch
Sec.-Treas.: Vida Zak
Rec. Sec'y.: Wilma Tibjash
Auditors: Julianna Kobal, Jo-
sephine Tomsic, Jeanne Skolaris
Education & Social: Angela Zab-
jek, Roberta Haic, Dorothy Gorjup,
Sophie Matuch
Meetings: First Thursday of the
month, Slovenian Workman's
Home, 15335 Waterloo Road.

CIRCLE 2

President: Josephine Turkman
Hon. Vice Pres.: Frances Legat
1st Vice Pres.: Anna Filipic
2nd Vice Pres.: Rose Znidarsic
Sec.: Margaret Kaus, 30868 Har-
rison, Wickliffe 44092 (585-2603)
Treasurer: Mary Zakrajsek
Rec. Sec.: Mary Zakrajsek
Auditors: Mary Turk, Justine
Girod
Sunshine Lady: Stella Dancull
Publicity: Justine Girod
Meetings: Third Wednesday of
the month, 1 p.m., Slovenian Natl.
Home Annex, St. Clair Ave. New
members always welcome.

CIRCLE 3

President: Dorothy Lamm
Vice Pres.: Josephine Kosteinshek
Financial Secy: Miss Fran Marn,
1541 E. 191 St., No. K104, Euclid,
OH 44117, tel. 486-2643.
Rec. Secy: Ann Adams
Sgt.-at-Arms: Caroline Lokar
Auditors: Jo Skabar, Loretta Hlab-
se, Jean Petrick
Reporter: Jean Petrick
Sunshine: Lil Bilicic
Bingo: Loretta Hlabse (Ch.), Millie
Pike (Asst.)
Cookbook: Mickey Frank (481-
8693)
Meetings at Slov. Soc. Home,
Recher Ave., Euclid, OH, 2nd Wed.
of the month at 7 p.m.

CIRCLE 7

President: Hildegard Kazen
Vice-President: Edith Zele
2nd Vice-Pres.: Irene Strancar
Rec. Secy.: Pauline Krall
Treasurer: Frances B. Weyant

Pevska društva
Singing Societies

PEVSKI ZBOR KOROTAN

Pevovodja: Rudi Knez
Predsednik: Frank Lovšin
Podpredsednika: Janez Šemen
in Barbara Šemen
Blagajnik: Tomaž Gorenšek
Tajnica: Martina Košnik
Arhivarica: Kati Likožar
Nadzornika: Jože Cerer in Mari
Erdani
Odborniki: Ani Erdani, Irena
Hren, Marko Jakomin, Bernardka
Jakopič, Helenca Jarem, Rezka
Jarem, Tatjana Pogačnik.
Naslov: 1026 E. 61 St., Clevel-
and, OH 44103.

GLASBENA MATICA

President: Joseph Penko
1st Vice Pres.: John Vatovec
2nd Vice Pres.: Don Mausser
Secretary: Josephine Novak,
1951 Sunset Dr., Richmond Hts.,
OH 44143, tel. 261-1246
Treasurer: Josephine Bradach
Auditors: Jane Poznik, Matthew
Dolenc, Carolyn Budan
Wardrobe: Marie Shaver, Mary
Batis
Librarian: Molly Frank
Publicity: Molly Frank, Charles
Tercek, Lori Sierputowski
Director: Marya Ashamalla
Pianist: Reginald Resnik
Rehearsals: Monday evening,
Rm. 2, 8 p.m., 6417 St. Clair Ave.
New members are always wel-
come.

JADRAN SINGING SOCIETY

President: Florence Unetich
Vice-Pres.: Don Gorjup
Sec.-Treas.: Frank Bittenc
Rec.-Corr. Sec.: Betty Rotar
Auditors: Steve Shimits, Anne
Kristoff, Josephine Tomsic
Librarian: Betty Resnik
Musical Dir.: Reginald Resnik
Pianist: Alice Cech
Rehearsals are held every
Wednesday evening from 7:30 to
9:30 p.m. at the Slovenian Work-
man's Home, 15335 Waterloo Rd.,
Rm. 3. We welcome new members!

PLANINA SINGING SOCIETY

President: Frank Urbancic
Vice-Pres.: Mildred Lipnos
Fin. Sec.: Emma Urbancic,
11106 Lincoln Ave., Garfield Hts.,
OH 44125, tel. 581-1677
Corr. Sec.: Lillian Sadowski
Rehearsals: Weekly, Mondays,
at 8 p.m.

MLADI HARMONIKARJI

Slovenski harmonikarski zbor
dečkov in deklic pod vodstvom
učitelja Rudija Kneza, 17826 Brian
Ave., Cleveland, OH 44119, telefon
481-3155.

CIRCLE 2 SNPJ

SLOVENIAN JUNIOR CHORUS

President: Tricia Hlad
Vice-Pres.: John Stislow
Rec. Sec.: Laurie Zigman
Att. Sec.: Elizabeth Stislow
Treasurer: Chris Merrill
Historian: Lisa Rome
Music Director: Cecelia Dolgan
Meetings 2nd Thursday of the
month.
Rehearsals each Thursday, 7
p.m., Slovenian Society Home,
Recher Ave., Euclid, Ohio.

SLOVENSKA PESEM CHORUS
LEMONT-CHICAGO, III.

President: John Vidmar
Hon. Pres.: Lojze Arko
Vice-Pres.: Mike Vidmar
Treasurer: Elizabeth Martincic
Secretary: Susan Rigler
Director: Rev. Dr. Vendelin
Špendov
Rehearsals: Every Sunday at 6
p.m. at the Baragov Dom, Lemont.

PEVSKI ZBOR U.S.P.E.H.
Milwaukee, Wis.

President — John Frangesch
Vice Pres.: Stanley Vidmar
Secretary: Toni Needham
Treasurer: John R. Fugina
Chorus Conductor: Dolores
Ivanchich

SLOVENIAN SINGING SOCIETY
ZARJA

President: Edwin Polsak
Vice President: Vicky Kozel
2nd Vice Pres.: Irma Pryately
Corr./Rec. Secy.: Sophie T. Eler-
sich, 1755 Spino Dr., Euclid, OH
44117, telephone 216-531-8402
Secy.-Treas.: Mike Perme
Musical Dir.: Douglas Elersich
Asst. Dirs.: Edwin Polsak, Dick
Tomsic, Josephine Turkman
Auditors: Rudy Kozan, Irene
Kelley, Frank Elersich
Planning Comm.: Orelia Meden,
Barbara Elersich, Frank Kokal, Bea
Pestotnik
Stage Mgrs.: Ed Ozanich, Don
Mulec, Joe Petric
Rehearsals held every Wednesday
evening 7:30—9:30 p.m. at the
Slovene Society Home, 20713
Recher Ave., Euclid, OH

**Rojaki! Priporočajte
Ameriško Domovino
prijateljem in znancem!**

Folklorne skupine

Folklore Groups

PLESNA SKUPINA KRES

Predsednica: Vera Maršič
Podpreds.: Peter Lekšan
Blagajnik: Peter Hauptman
Tajnica: Donna Stefančič
Zapisnikarica: Tanja Lončar
Športni referent: Jože Tavčar
Odborniki: Maria Gobetz, Marko
Zakrajšek, Tomaž Zakrajšek

Razna društva
Various GroupsMISIJONSKA ZNAMKARSKA
AKCIJA, Cleveland, Ohio

Duhovni vodja: Rev. Charles A.
Wolbang C.M.; predsednica: Mari-
ca Lavriša; podpredsednik: Jelka
Kuhelj; tajnica in zapisnikarica:
Mary Celestina, 4935 Gleeten Rd.,
Cleveland, OH 44143, tel. 381-5298;
blagajnik: Štefan Marolt, 5704 Pro-
sser Ave., Cleveland, OH 44103,
tel. 431-5699; nadzorniki: Ani Ne-
mec, ing. Joseph Zelle, Vida Švaj-
ger; odborniki: Rudi Knez, Anica
Knez, Agnes Leskovec, Tončka
Urancar, Ivanka Tominec, Marica
Miklavčič, Martin Merela; namestni-
ka: Vinko Rozman, France Kuhelj

ST. MARY'S PARISH P.T.U.
ON HOLMES AVENUE

Spiritual Advisor: Rev. John
Kumse
Pastoral Minister: Sr. Nina Vitale
Honořary President: Sr. Mary
Ann Murphy
President: Debbie Suhý
Vice-President: Debbie Daniels
Rec. Secy.: Pam Lai
Corres. Secy.: Joyce Segulin
Treasurer: Danetta Kozel

CATHOLIC WAR VETERANS
ST. VITUS POST 1655

Chaplain: Rev. Joseph Boznar
Commander: Steve Piorkowski
1st V.C.: Robert W. Mills, Sr.
2nd V.C.: Matthew Nousak
3rd V.C.: Tony Cimperman
Adjutant: Thomas Kirk
Treasurer: Richard J. Mott, 760
E. 212 St., Euclid, OH 44119, tel.
531-4556 (H); 431-6062 (B)
Officer of the Day: Frank Godic
Judge Advocate: Edmund J. Turk
Welfare: William Lipold
Historian: Anthony Grdina
Medical: Martin Strauss
3 Year Trustee: John J. Kirk, Jr.
2 Year Trustee: Frank A. Ljubi
1 Year Trustee: John J. Oster, Sr.
Auxiliary Liaison: Richard J.
Mott

Meetings are held every third
Tuesday each month in the club-
room, 6101 Glass Ave.

Purpose: To guard the rights
and privileges of veterans, protect
our freedom, defend our faith,
help our sick and disabled, care
for the widows and orphans,
assist those in need, aid in youth
activities, promote Americanism
and Catholic Action, and to offer
Catholic veterans an opportunity
to band together for social and
athletic activities.

C.W.V. LADIES AUXILIARY
ST. VITUS POST 1655

President: Rose Poprik
1st V.P.: Mary Babic
2nd V.P.: Marcie Mills
3rd V.P.: Patty Nousak White
Secretary: Laura Shantery
Treasurer: Aggie Briscar
Welf. Off.: Helen Snyder
Historian: Irene Toth

Ritual Off.: Irene Rieman
Trustee 3 Yr.: Jo Nousak
Trustee 2 Yr.: Catherine Ostrunic
Trustee 1 Yr.: Mitzie Andrews
Social Secretary: Jo Mohorcic
Chaplain: Rev. Joseph Boznar
Meetings are held the second
Wednesday of the month in the
Post Meeting Room, 6101 Glass
Avenue at 7:30 p.m.

ST. VITUS CHRISTIAN
MOTHERS CLUB

Spiritual Director: Rev. Joseph
Boznar
Principal: Sr. Ann Marie Kanusek,
SND
President: Andrea Borstnik
1st Vice-Pres.: Marie Azman
2nd Vice-Pres.: Margo Repka
Rec. Sec.: Mary Lou Buehner
Corr. Sec.: Sharon Fajadej
Treasurer: Margaret Steixner
Publicity Chmn.: Beverly Hetman
Meetings are held on the first
Wednesday of every month except
July and August.
Dues are \$3.00 and paid in Sep-
tember for each school year.

ZVEZA DRUŠTEV SLOVENSKIH
PROTIKOMUNISTIČNIH BORCEV

Predsednik: Ciril Preželj, R.R. 7,
Quelph, Ont., Canada, N1H 6J4
Podpredsedniki: Vsi predsedni-
ki krajevni društev
Tajnik: Jakob Kvas, 43 Pendrith
Ave., Toronto, Ont. Canada
Blagajnik: Janez Kušar, 108 Lex-
field Ave., Downsview, Ont. Can.
Tiskovni referent in član uredni-
škega odbora: Otmar Mauser
Pregledniki: Mirko Glavan, Jože
Melaher, Anton Meglič
Zgodovinski referent: prof.
Janez Sever, Cleveland, Ohio

BELOKRANJSKI KLUB

Predsednik: Matija Golobič;
podpredsednik: John Hutar; tajni-
ca: Vida Rupnik, 1846 Skyline Dr.,
Richmond Hts., OH 44143, tel. 261-
0386; blagajnik: Matija Hutar; zapi-
snikar: Milan Dovič; nadzorni od-
bor: Janez Dejak, Milan Smuk,
Nežka Sodja; gospodar: Frank
Rupnik; kuharici: Marija Ivec in
Milena Dovič

ŠTAJERSKI KLUB

Predsednik: Martin Walentschak
Podpredsednik: Rudi Pintar
Tajnica: Slavica Turjanski
Blagajničarka: Kristina Srok
Gospodar: Ivan Goričan
Pomočnik: Jože Benko
Odborniki: Rozika Jaklič, Jožef
Kolenko, Angela Radej, Tonica Simi-
čak, Kazimir Kozinski, Jelica Prelog,
Agnes Vidervol, Štefan Rezonja,
Branko Senica
Nadzorni odbor: Alojz Ferlinc,
Angela Pintar, Malči Kolenko, Ange-
la Moser, Frančiška Benko
Razsodišče: Lojzka Feguš, Elza
Zgoznik, Marija Walentschak, Marija
Goršek, Lenka Mišmaš, Avgust
Šepetavc

SLOVENSKO—AMERIŠKI
PRIMORSKI KLUB v Clevelandu

Predsednik: Frank Cendol
Podpredsednik: Jože Jenko
Tajnica: Hermina Bonutti, 29399
Shaker Blvd., Pepper Pike, OH
44124, tel. 831-1954
Blagajničarka: Marija Dekleva,
25151 Farrington Ave., Euclid, OH
44132, tel. 261-6746
Odborniki: Štefan Durjava, Danilo
Manjas, Kristan Sedmak, John Zad-
kovich, Vinc Sfiligoj, Jože Deloš,
Aldo Jakopich, Olga Valentič
Redarja: Gino Bremec, Lojze
Cenčič
Nadzorni odbor: Rudolph M.
Susel, Štefan Durjava, John Zadko-
vich

Imenik slovenskih društev Slovene Organization Roster

(nadaljevanje s 7. str.)

ST. CLAIR RIFLE AND HUNTING CLUB

Predsednik: Frank Zorman
Podpredsednik: Milan Dekleva
Tajnik-blagajnik: Renato Cromaz
Zapisnikar: Gus Babuder
Orožjar: Lud Zorman
Odborniki: Frank Cendol, Eugene Kogovsek, Ed Pecnik

SLOVENIAN AMERICAN HERITAGE FOUNDATION

Hon. President: Frank J. Lausche
President: Dr. Karl B. Bonutti
Vice President: Ann M. Opeka
Secretary: Francine M. Snyder
Treasurer: James E. Logar

Executive Committee (At Large):

Mary Cermelj
Frederick E. Krizman
August B. Pust
Vladimir J. Rus
Dr. Rudolph M. Susel
Edmund J. Turk
Suzanne Vadnal
Mailing Address: c/o Francine M. Snyder, 6120 Glass Ave., Cleveland, OH 44103.

SLOVENE HOME FOR THE AGED 18621 Neff Road Cleveland, OH 44119

President: Marie Shaver
Vice-Pres.: Rudolph Kozan
Treasurer: Alma Lazar
Rec. Sec.: Rudolph M. Susel
Corr. Sec.: Vida Kalin
Trustees: Stanley Laurich, John Cech, Ronald Zele, Richard Tomšic, Sutton J. Girod, Frank Cesen, Rose Mary Toth, Joseph Skrabec, Elmer Nachtigal, John Pestotnik
Alternates: Zora Kocin, Maria Stepec
Administrator: Agnes Jeric Pace, N.H.A.
Honorary Trustees: Frank Kosisich, James Kozel, Albin Lipold, Frederick E. Krizman, Agnes Pace, Vida Shiffrer, Michael Telich, Cecelia Wolf
Statutory Agent and Parliamentarian: Paul J. Hribar, L.P.A.

SLOVENE HOME FOR THE AGED AUXILIARY (Meets every 4th Thursday at SHA at 7:30 p.m.)

President: Anne Ryavec
Vice-Pres.: Tonia Grdina Hinkle
Sec.: Bertha Richter
Treasurer: Emilee Jenko, 16114 Huntmere Ave., Cleveland, O. 44110, tel. 486-3069
Corr. Sec.: Helen Levstick
Committee Chairpersons:
Historian: Nettie Mihelich
Liaison Officer: Jean Krizman
Publicity: Madeline Debevec
Reporter: Eleanor Pavey
Welfare: Nettie Mihelich

THE SLOVENIAN AMERICAN NATIONAL ART GUILD

President: Justine Skok
Vice Pres.: Jean Krizman
Secretary and Rec. Secy: Nancy Walden
Auditors: Sophia Opeka, John J. Streck, Carol Sadar
Membership: Eleanore Rudman, Katherine Dissauer
Chairwoman of Heritage and Stitchery and Design: Doris Sadar
Consultant: August B. Pust
Bylaws: Nancy Walden
Exhibits: Mildred Hoegler

Federation of Slovenian Natl. Homes: John Habat
Historian: Maria Dimitrijevic
Newsletter Chairwomen: Doris Sadar and Mary Sell
Meetings: Third Monday of each month (except July and August) at 7:30 p.m. at Slovenian Society Home, Recher Ave., Euclid, Ohio

AMERICAN SLOVENE CLUB

President: Gene Drobnic
Vice Pres.: Emilee Jenko
Rec. Secy.: Terri Hocevar
Corr. Secy: Agnes Koporc
Treasurer: Esther Rossman
Committee Chairpersons:
Cultural Gardens Representative: Gene Drobnic (Alternate: Terri Hocevar)
Historian: Nettie Mihelich
Slovene Home for the Aged: Carolyn Budan
Hospitality: Fran Hrovat
Sunshine: Alyce Royce
Membership: Fran Lausche
Publicity: Madeline Debevec
Board of Trustees:
Chairperson: Eleanor Pavey, Dorothy Urbancich, Madeline Debevec, Alice Lausche, Mildred Hrovat
Meetings are held on the first Monday of each month, except July and August, at Broadview Savings Club Room, 26000 Lake Shore Blvd., Euclid, Ohio

KLUB LJUBLJANA

Predsednica: Kristine Kovach
Podpreds.: Sophie Skepic
Tajnica: Stephanie Segulin
Blagajničarka: Mary Ster
Zapisnikarica: Jane Novak
Nadzorni odbor: Ceal Znidar, Joseph Mateyka, Rudy Lokar
Poročevalec: Rudy Lokar
Seje se vršijo vsak zadnji torek v mesecu ob 7.30 zvečer v SDD na Recher Ave.

SLOVENSKA TELOVADNA ZVEZA V CLEVELANDU

Starosta: Janez Varšek; tajnica in blagajničarka: Meta Lavriša, 1076 E. 176 St., Cleveland, OH 44119; načelnik: Milan Rihtar; vadiateljski zbor: Milan Rihtar, John Varšek, Meta Lavriša, Marija in Majda Ritosa.
Telovaladne ure: vsak četrtek od 6. do 10. zvečer v telovadnici pri Sv. Vidu.

SLOVENIAN SPORTS CLUB 2858 Hayes Drive Willoughby Hills, OH 44094 946-4039

Predsednik: Ed Skubitz
Podpreds.: Michael Dolinar
Tajnik: Tomaž Veider
Blagajnik: Leo Vovk
Načelnik odbora: Andrew Celestina
Odborniki: Andrew Celestina, Michael Dolinar, Stan Knez, Smiley Ramsak, Edward Skubitz, Robert Stepec
Pravni svetovalec: Tom Lobe

BALINCARSKI KROŽEK SLOVENSKE PRISTAVE

Predsednik: Toni Švigelj
Podpreds.: Feliks Breznikar
Tajnik: Joseph Marinko
Blagajnik: Toni Škerlj
Odborniki: Ani Breznikar, Angelca Debeljak, August Dragar, Lojze in Angelca Hribar, Lojze in Micka Mohar, Stane Sveiger, Cilka Švigelj, Janez in Tončka Švigelj, Ignac Tavčar, Slavka Sečnik, Helena Mišmaš, Tončka Berkopec
Nadzorni odbor: Jože Dovjak, Jože Sojer, Ferdo Sečnik
Seje se vršijo po dogovoru

Dramatska društva Dramatic Societies

ODBOR DRAMATSKEGA DRUŠTVA LILIJA za leto 1987-1988

Predsednik: August Dragar
Podpreds.: Matt Grdadolnik
Blagajničarka: Marija Nemec
Tajnik: France Hren, 21101 N. Vine Ave., Euclid, OH 44119, tel. 531-6196
Zapisnikar: Miro Odar
Programski odbor: Ivan Hauptman, Srečko Gaser, Peter Dragar, Ivan Jakomin, Zdenka Zakrajšek, Mojca Slak, Janez Tominc
Odrski mojster: Slavko Štepec
Arhivar: Srečko Gaser
Točilnica: Tone Štepec, Miro Celestina, Rudi Hren
Rediteljja: Jože Tomc, Matija Hocevar
Knjižničar: Srečko Gaser
Sportna referenta: France Zalar, Matt Grdadolnik
Kuhinja: Anica Nemec, Marija Hocevar, Julka Zalar
Nadzorni odbor: Viktor Kmetič, Stane Krulc, Frank Zalar
Seje prvi ponedeljek v mesecu, ob 8. uri zvečer v Slovenskem domu na Holmes Ave.

LADIES AUXILIARY SLOVENIAN SOCIETY HOME RECHER AVE., EUCLID, O.

President: Mary Kobal;
V. President: Christine Kovatch;
Secy.-Treas.: Mary Ster, 1871 Rush Rd., Wickliffe, O. 44092, tel. 944-1429;
Rec. Secy.: Marica Lokar;
Audit Comm.: Christine Kovatch, Danica Hrvatin, Norma Hrvatin;
Shrimp & fish fry every Friday from 11 a.m. to 8.30 p.m. Also on the menu are goulash & polenta, sauerkraut & sausages, breaded pork & breaded chicken.

BALINCARSKI KLUB NA WATERLOO RD.

Predsednik: Mate Zaharija
Podpredsednik: Ivan Viskovich
Tajnik: Mario Grbac
Blagajnik: Joseph Puhalič
Zapisnikar: Luka Mejak
Nadzorniki: Joseph Ferra, Stanley Grk, Tony Sturm
Kuharici: Emma Grk, Caroline Lokar
Seje sklicuje odbor. Balinanje čez zimo v lepih in gorkih prostorih od 11. dop. do 12. ure opolnoči za moške in ženske. Letna članarina \$5. Novi člani dobrodošli.

S.K.D. TRIGLAV Milwaukee, Wisconsin

Duhovni vodja: Rev. Dr. Joseph Gole
Predsednik: Jože Kunovar
Podpreds.: Ivan Bambič
Tajnica: Marta Mejač
Zapisnikarica: Marija Kadunc
Blagajničarka: Milka Modic
Pomočnica blagajničarke: Helen Frohna
Upravnik parka Triglav: Franjo Mejač
Pomočnik upravnika Parka: Stan-ko Yaklic
Pevovodkinja: Mara Kolman
Športni referent: Janez Mejač
Zastopnik S.K.D. Triglav pri USPEH: Jože Kunovar
Dopisnik za Ameriško Domovino: Alojz Galič
Bara: Dan Mejač
Kuhinja: Loni Limoni
Nadzorni odbor: Karel Maierle, Rezi Kotar, Janko Limoni
Razsodišče: Ludvig Kolman, Luke Kolman, Janko Levičar

THE AMERICAN SLOVENIAN CLUB OF SOUTH FLORIDA

President: Ellie Michaels Meuser
Vice Pres.: Jennie Washio
Treasurer: Dick Flynn
Financial Secy.: Paula Beavers
Recording Secy.: Mamie Willis
Trustees: Cyril Grilc, Bill Zupanc, Edw. Blatnik

Meetings at 2 p.m., first Sunday of the month, at Nob Hill Hall, 10400 Sunset Strip, Sunrise, Florida 33322.

Rudjer Josip Bošković, S.J.

(Nadaljevanje s str. 6)

kar je nujen pogoj za spojitve«. Danes vemo, da je to točno v »normalnih« razmerah, in edino v notranjosti zvezd, kjer delujejo gravitacijske sile ogromnih dimenzij, je možno »zrušiti« materijo (gravitational collapse).

V optiki je Bošković (razprava De Lumine, 1748, 1749) kar razumljivo pristaš Newtonove korpuskularne teorije svetlobe s fotoni (Opticks, 1704), in odločno zavrača valovno teorijo Huygensa. To je pa že kvantna teorija. Danes sta obe teoriji sprejemljivi, pač dualizem narave, in združeni v moderni kvantni teoriji.

Bošković o prostoru in času.

O prostoru in času razpravlja Bošković v Dopolnilih I. in II. Posebno Dopolnilo I. je izredno težko branje, nekaj je filozofija, nekaj teorija prostorov, nekaj fizika. Zdi se, da izvaja vse s skoro sholastično logiko, toda za to branje gotovo veljajo besede iz Matejevega evangelija: »Kdor more razumeti, naj razume!«

Pravzaprav je Dopolnilo II. mnogo bolj važno, ker tam razpravlja: »O prostoru in času, kakor ju mi spoznavamo (zaznavamo?)«. Takole se izraža Bošković: »Mi nikakor ne moremo neposredno spoznati s svojimi čuti, kaj realno obstira, niti ne moremo ločiti ene realnosti od druge.« Malo spominja na moderno spoznavno teorijo v filozofiji. »Moglo bi se dogoditi, da bi se ves nam znani svet v gotovem časovnem obdobju zmanjšal ali povečal, in prav tako bi se naše merilo, npr. meter, zmanjšalo ali povečalo. Če bi se to zgodilo...bi mi ne ugotovili nikake izpremembe.«

»Mi moremo ugotoviti razliko med novim stanjem in prejšnjim, nikoli pa ne absolutne spremembe. Naša opazovanja tega ne zmorejo.« Dalje: »Iz

Rojaki! Priporočajte Ameriško Domovino svojim slovenskim prijateljem in znancem!

WEST PARK BUTTON BOX CLUB Cleveland, Ohio

President: Ella Samanich (tel. 243-6696)
Vice Pres.: Edward Valentine
Secy-Treas.: Mimi Stibil
Recording Secy.: Leona Nicifera
Music Dir.: Any Fixel
Auditors: Rudy Pivik, Joseph Mir-tic
Public Relations: Albina Capek, Mimi Stibil
Members: Dennis Madigan, Bill Iler-sic, John Carrol, Ed. Anderson

POLKA BOOSTERS CLUB Cleveland, Ohio

President: Agnes Sullivan, 25611 Lake Shore Blvd., Apt. F16, Euclid, OH 44132, tel. 261-1124
Vice President: Cheryl Muranko
Treasurer: Fran Marn
Secretary: Fred Zerovnik
Corres. Sec'y.: Dorothy Mikula
Sgt. at Arms: Joe Skrovan
Meetings are first Sunday in February, May, August and November, at I.C.A. Hall, 15901 St. Clair Ave., at 6:00 p.m.

tega sledi, da mi nikakor ne moremo ugotoviti absolutne razdalje...« Itd.

Čeprav obsega Dopolnilo II. komaj malo več kot tri strani besedila, ima njegova vsebina vse zametke moderne relativitetne teorije. Tolika je bila prodirnost duha tega genialnega misleca!

ZAKLJUČEK

Bošković je mnogo publicist in naslovi njegovih razprav do l. 1763, ki so navedene v knjigi »Theoria Philosophiae Naturalis«, obsegajo šest in pol strani.

Kot ugleden znanstvenik tiste dobe je postal član različnih znanstvenih združenj, med drugim je postal tudi FRSA (Fellow of the Royal Society) v Londonu. Izredno veliko je potoval, nekaj prednosti je pač imel, ker je bil član močnega jezuitskega reda, ki je imel svoje postojanke v vseh večjih mestih Evrope. Ko pa je papež Klement XIV. leta 1773 razpustil jezuitski red, je razčaran odšel v Pariz, sprejel francosko državljanstvo in postal direktor optike v francoski mornarici.

Mnogo različnih, nadvse zanimivih drobnih podatkov o tem učenjaku vsebuje Enciklopedija Jugoslavija, knjiga 2. Slovenska izdaja, Zagreb, 1985, str. 415-418. Navaja tudi obširno literaturo o Boškoviću, toda večina teh virov je praktično nedostopna, ker razmetani po raznih publikacijah v obdobju preko 200 let. Nekdo bi pač moral vse to prekopirati!

Kot trajen spomenik Boškovićevemu geniju je bil l. 1950 v Zagrebu ustanovljen »Institut Rudjer Bošković«, katerega področje so raziskovanja na področju fizike, predvsem atomske, nuklearne in teoretske. Ta institut je eden od treh institutov v SFRJ, ki se ukvarjajo z jedrsko fiziko. Drugi dva sta Institut Jožef Stefan v Ljubljani, imenovan po velikem slovenskem fiziku Štefanu (1835—1893), in pa Institut Boris Kidrič v Vinči pri Beogradu. Znanstveniki s teh institutov so pogosto gostje na raznih podobnih institutih in univerzah ZDA in Kanade.

(Konec)

Iz Mladike povzeto:

Mogoče ne veste,

da je Slovenska pokrajinska škofovska konferenca odklonila, da bi med svoje članice sprejela naslovnega škofa Vekoslava Grmicha...

da uradne odnose z jugoslovanskimi sindikati odklanjajo centrala ameriških sindikatov francoska Force Ouvriere Mednarodna organizacija svobodnih sindikatov in albanski sindikati...

da se je 2800 Leninovih knjig v makedonščini znašlo maju na batajniškem odpadku pri Beogradu - približno tone papirja...